BG (ctr. f)

† Cu Dumnezeu înainte!

MIŞCAREA

P 224062

Apare bilunar
8 pagini–300 lei

Publicaţie a Noii Generaţii
Editor: Mişcarea Pentru România

Anul IV, Nr. 5 (45)
1-15 Martie 1995

DIN SUMAR:

- Partidul etnic şi chestiunea maghiară — Pag. 3
- Holocaustul ştiinţei — Pag. 3
- Românii şi kominternul — Pag. 5
- Un mare istoric român, dl Gheorghe Buzatu, se pronunţă — Pag. 7

Din istoria relaţiilor militare româno-maghiare:
Armata Română victorioasă în faţa Parlamentului din Budapesta

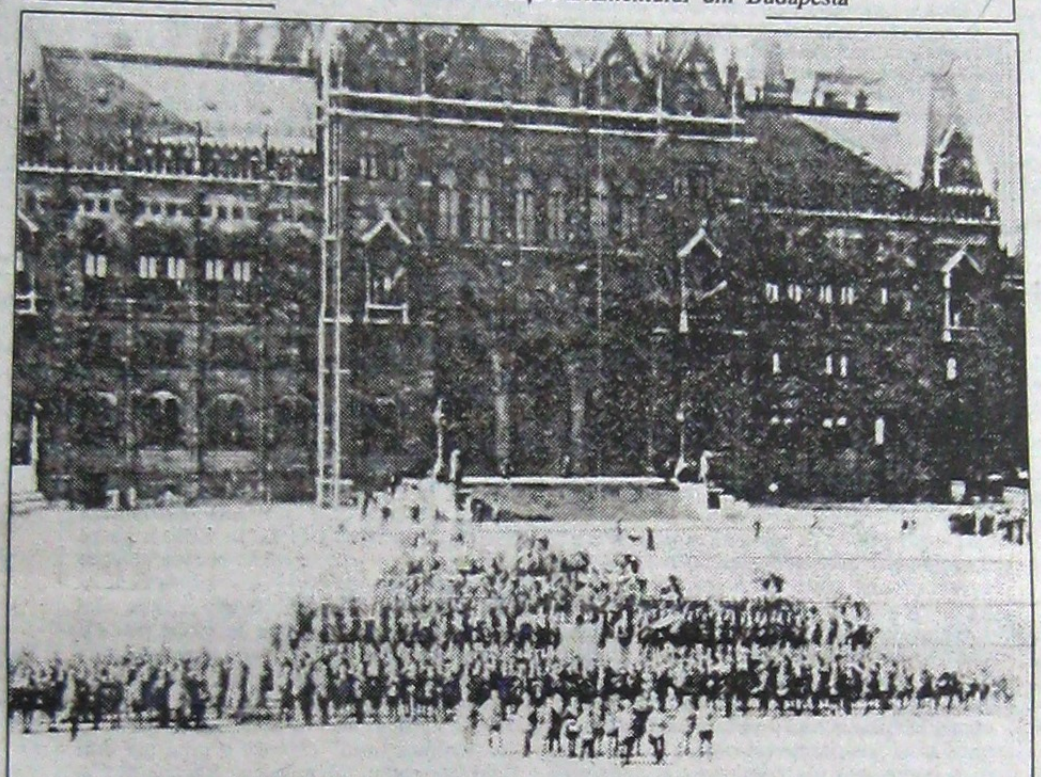

„Mişcarea" reflectă în paginile sale preocupările şi frământările Noii Generaţii, contribuind la dezvoltarea curentului de gândire şi acţiune declanşat de tineretul român prin mişcările din 1989-1990.

Pe plan spiritual-religios, „Mişcarea" este o publicaţie ***creştină ortodoxă,*** *aşezată sub autoritatea duhovnicească a Bisericii Ortodoxe Române.*

Ca orientare culturală, „Mişcarea" urmează linia ***naţională,*** *reprezentată în istoria culturii şi publicisticii româneşti de personalităţi exemplare ca Mihai Eminescu, Nicolae Bălcescu, Nicolae Iorga, Nae Ionescu, Mircea Eliade, Petre Ţuţea.*

Din punct de vedere politic, „Mişcarea" promovează doctrina ***naţional-democrată,*** *aşa cum este formulată în documentele programatice ale Mişcării Pentru România.*

COMUNICAT

cu privire la situaţia opoziţiei parlamentare

După cum este bine cunoscut, Mişcarea Pentru România nu a făcut şi nu face parte din nici o alianţă sau coaliţie politică. Nu am fost şi nu suntem asociaţi cu nici una din formaţiunile reprezentate în actualul Parlament.

Recentele regrupări din cadrul Convenţiei Democratice ne determină însă să ne precizăm (şi, dacă evenimentele vor urma acelaşi curs pozitiv, să ne reconsiderăm) atitudinea cu privire la această alianţă politică.

*

Mişcarea Pentru România şi-a manifestat la timpul cuvenit dezacordul cu privire la unele aspecte ţinând de criteriile de asociere, componenţa şi linia politică promovate de Convenţia Democratică.

Le reamintim:

1. Ni s-a părut nepotrivită şi contraproductivă prezenţa în Convenţie a unor formaţiuni marcate de puternice tendinţe stângiste, internaţionaliste, formaţiuni grav afectate de politicianism, partide indiferente sau chiar ostile faţă de valorile româneşti (PAC, PSDR).

2. Am fost cu totul împotriva asocierii cu UDMR, organizaţie cu obiective vădit anticonstituţionale, antistatale şi antiromâneşti.

3. Ne-a îngrijorat politica de parteneriat practicată de Convenţia Democratică faţă de PD-FSN, formaţiune reziduală comunistă, internaţionalistă, responsabilă în mare măsură de dezastrul economic şi social postdecembrist.

4. Am considerat că lipsa unui angajament naţional real al unor partide, curente şi grupări din Convenţie plasează întreaga coaliţie în afara orizontului de aşteptare al comunităţii româneşti.

5. Din analiza modalităţilor de organizare şi tehnică politică prezente în Convenţie (cultivarea unui mesaj neclar, promovarea unor personaje lipsite de competenţă politică şi credibilitate publică etc.) a rezultat că acestea sunt de natură să blocheze ascensiunea politică a CDR spre un palier electoral majoritar.

Din păcate, rezervele şi delimitările noastre – normale, în fond, într-un spaţiu politic pluralist – au fost întâmpinate cu reproşuri şi acuzaţii lipsite de orice fundament, bazate pe lozinci gen „Cine nu e cu Convenţia nu este democrat" (aceasta când nu se făcea apel la deja încetăţenita stupiditate a „pericolului fascist"). Totul demonstrat că nu ne-am înşelat în aprecierile noastre.

*

În aceste condiţii, am ajuns la următoarele concluzii:

– pe de o parte, multe din gesturile şi manifestările unor grupări din cadrul Convenţiei sunt evident incompatibile cu principiile conservatoare, naţional-democrate, promovate de Mişcarea Pentru România;

– pe de altă parte, eventuala participare a MPR la o astfel de coaliţie ar fi fost inutilă, Mişcarea nedispunând (încă) de forţa necesară pentru a determina o îmbunătăţire semnificativă a acţiunilor CDR.

*

Dificultăţile întâmpinate în ultimii doi ani de Convenţia Democratică au culmina cu acuzaţia absurdă că MPR ar fi contribuit la... insuccesul opoziţiei!

Între timp a devenit, credem, mult mai clar cine poartă răspunderea eşecului opoziţiei parlamentare.

Lipsa de eficienţă a Convenţiei se datorează subminării sistematice, **din interior,** de către grupări ca cele cu privire la care MPR a atras de la început atenţia.

Prezenţa unor grupări puternic dominate de politicianism şi acţiunea dizolvantă a unor elemente antiromâneşti infiltrate sub camuflajul demagogic al „democraţiei" şi „europenismului" au dus la insuccesul Convenţiei şi, implicit, la consolidarea forţelor guvernamentale.

*

Ultimele evenimente politice lasă, însă, să se întrevadă posibilitatea unei schimbări fundamentale a întregii strategii a Convenţiei Democratice.

Părăsirea definitivă a Convenţiei de către UDMR, PAC, PSDR (adică tocmai elementele care au contribuit, după părerea noastră, în cel mai înalt grad la eşecul întregii coaliţii) **ar putea deschide perspectiva unei revigorări substanţiale a opoziţiei anticomuniste.**

Nu putem decât să nădăjduim că formaţiunile reprezentative ale Convenţiei Democratice (în primul rând Partidul Naţional Ţărănesc Creştin Democrat şi Asociaţia Foştilor Deţinuţi Politici din România) vor şti să acţioneze cu luciditate şi eficienţă pentru iniţierea unei **noi platforme politice** şi a unei **noi strategii de acţiune.**

Printr-o organizare mai fermă, prin susţinerea explicită a intereselor fundamentale ale naţiunii române, prin abandonarea definitivă a poziţiilor confuze din trecut, Convenţia Democratică ar putea deveni, în scurt timp, o adevărată **ALIANŢĂ NAŢIONALĂ,** capabilă să constituie principala forţă politică a României în contextul actual.

Printr-o asemenea acţiune hotărâtă şi energică, problemele grave cu care se confruntă societatea românească şi-ar găsi o mai grabnică rezolvare.

Şeful Mişcării Pentru România
Marian MUNTEANU

Anul IV Nr. 5 (45)
1-15 Martie 1995

CRONICA EVENIMENTELOR POLITICE

Votul uninominal. De ce? De ce acum?

Ziarul „Adevărul" a lansat recent o campanie susţinută în favoarea *scrutinului uninominal* pe care îl opune *scrutinului de listă* introdus la noi după 1989. Cum am văzut-o între 1990 şi 1992, scrutinul de listă presupune o concurenţă *preponderent între partide*, care depun liste de partid în cele 41 de circumscripţii electorale (cât tot atâtea judeţe plus Bucureşti).

Alegătorul deci, votează o listă, care încarnează partidul. În genere, el nu ştie nimic despre cei de pe listă; şi nici nu are vreme sau interes ca să ştie efectiv. Voturile listelor se calculează în două faze. La judeţ, care este şi circumscripţie electorală, listele obţin locuri în măsura în care au suficiente voturi pentru unu sau mai multe locuri. În faza a doua, restul de voturi se centralizează la Bucureşti, unde se redistribuie prin calcul locurile rămase vacante după calculul local. În 1992, s-a introdus şi pragul electoral de 3% (pentru partide) şi de 8% (pentru coaliţii). Partidele sau coaliţiile care nu trec de aceste procente nu participă la calcul şi deci nu intră în Parlament.

Scrutinul uninominal presupune o concurenţă directă, pentru fiecare loc în parte, între candidaţi, care pot fi şi independenţi. Ţara este împărţită în tot atâtea circumscripţii câte locuri sunt în parlament. În cazul României, ar trebui vreo 350 pentru deputaţi şi cam 120 pentru senatori.

Sunt două moduri de scrutin nominal.

Cel britanic, în care candidatul care are cele mai multe voturi ia locul pus la bătaie.

Cel francez, în care candidatul care are 50% plus un vot câştigă. Dacă nimeni nu reuşeşte aceasta, urmează un balotaj la două săptămâni între primii clasaţi. Cine ia acum mai multe voturi, câştigă.

Avantajul scrutinului uninominal ar fi că alegătorul alege *direct, o persoană*. Cei aleşi, deci, ar fi mai competenţi şi, în plus, mai legaţi moralmente (pentru mandatul obţinut) şi electoralmente (pentru cel viitor) de fieful său electoral. Practica britanică şi cea franceză validează, în bună măsură, aceste speranţe.

Cum noi nu suntem nici britanici şi nici francezi, să ne întrebăm nu „ce avantaje" ar aduce un atare sistem, ci ce efecte ar putea să aibă el în România. Iar abia apoi, să ne întrebăm şi asupra efectelor, dar şi asupra motivaţiilor unei atari campanii, *acum*, în România.

1) Scrutinul uninominal presupune o altă împărţire electorală a ţării. Câţi parlamentari – atâtea circumscripţii. Cine o face? Guvernul! Cum o face? Păi, în aşa fel încât să-şi *favorizeze proprii candidaţi*. Sondajele, scorul electoral din 1992 sau cel al localelor din februarie 1996 oferă date pentru fiecare secţie de vot de 3-4000 de alegători. În era calculatoarelor, este un fleac să combini în aşa fel aceste secţii între ele, încât să rezulte circumscripţii electorale unde oamenii guvernului să câştige cu 30-35% din voturi iar în altele oamenii opoziţiei să câştige cu 50-60% din voturi. În secolul al XIX-lea, în SUA, această croială a hărţii electorale avea şi un nume: „gerrymander"! De la numele „inventatorului" şi de la „salamander", căci circumscripţiile arătau pe hartă ca adevărate salamandre!...

2) În acest mod, cu 30-35%, guvernul poate obţine 50-55% din locuri! În 1992, PDSR, cu 28% din voturile ţării, a luat numai 34% din locuri (graţie împărţirii proporţionale a celor 19% din voturile partidelor ce nu au trecut de pragul de 3% necesar).

3) Un partid cu 8-12% din voturi pe ţară, poate să nu intre în parlament, dacă oamenii săi nu obţin nicăieri locul întâi în circumscripţii. Invers, partide regionale – şi în România sunt două astfel de partide – îşi pot consolida poziţiile în fiefuri limitate geografic. Este de dorit aşa ceva?

4) La nivelul unei circumscripţii, *de regulă*, candidatul reuşit are minoritatea absolută a voturilor, în timp ce majoritatea alegătorilor – dispersaţi pe alţi candidaţi – vor avea sentimentul că pe ei nu-i reprezintă nimeni.

5) Costul unei campanii electorale pe întreg cuprinsul ţării devine prohibitiv pentru 90% din actualele partide parlamentare. De la 40 de staffuri electorale judeţene se va ajunge la 350 de staffuri, dispersate pe întreg teritoriul. Fără minimum cinci-zece oameni bine plătiţi, fără mijloace rapide de transport, deci fără bani cu milioanele, cine, cum şi câţi vor candida? Această campanie electorală descentralizată şi extrem de punctuală va diminua rolul TVR, dar va propulsa enorm televiziunile locale comerciale. Şi minutul de emisie costă! Câţi îl vor plăti? Iar cei care o vor face, de unde şi cum – cu ce preţ moral şi politic? – vor obţine banii?

6) Din start, partidul guvernamental pleacă favorit: el are la dispoziţie întreg aparatul de stat local şi judeţean. Ceilalţi ce-i pot opune? Forţamente vor apărea concubinaje politico-economice, ca să nu zicem mafii! Scandalurile din Occident – Belgia, Franţa, Italia, Spania etc., cam asta au la bază...

7) Inexorabil, cu un sistem uninominal, în Parlament vor fi doar două-trei partide importante, plus alte două regionale. În caz că se vor face fuziuni, se va contura, eventual, un sistem bipolar, cu sau fără arbitrajul unui al treilea partid, ca acum în Germania. Dacă însă fuziunea va avea loc numai pe arcul guvernamental, acesta se va întări enorm, în timp ce opoziţia se va regăsi iar pulverizată. În plus, vor mai putea apărea câteva zeci de independenţi sau de deputaţi de partide mici, cu toţii pradă uşoară unor momeli de tip clientelar...

8) Unui partid neparlamentar şi lipsit de mijloace financiare cum este MPR, un scrutin uninominal i-ar deschide două şanse nesperate. *Prima* – nominalizând cinci-zece candidaţi şi plasându-i abil în circumscripţii potrivite, MPR ar putea obţine unu-două locuri. *A doua şansă* – una de tradiţie, am zice – ar fi alegerile parţiale, care devin acum posibile.....

Ne oprim aici. Vom remarca totuşi că fără o bună lege a partidelor – şi nu avem nici una! – această reformă electorală ar veni prea devreme. Apoi, fără o lege a funcţionarului public – şi nu o avem nici pe aceasta – tendinţele clientelare vor deveni predominante. Rezultatul? Un partid-stat corupt şi oligarhic...

Aşadar: de ce, acum, o atare campanie?

Sigur, ea poate fi şi obiectivă: de bună credinţă. Din două motive, adică: nemulţumirea faţă de actualul Parlament şi dorinţa de a corecta ceva pe viitor. O analiză politică atentă a actualului moment, prin raport cu ceea ce se întâmplă efectiv *acum*, ne produce îndoieli. De exemplu, când în Transilvania problemele iau turnura ce o ştim, această campanie de presă vine cam aiurea. Atunci?! Dar dacă privim la câmpul politic actual, începem să discernem şi noime. Arcul guvernamental evoluează centripet deja. Dar nu suficient. Noua lege electorală, de care se vorbeşte deja, *nu e precizată încă*. Această ceaţă teribil de reală pentru opoziţia actuală, rămâne ceaţă şi pentru PRM, PSM, PUNR. Numai PDSR ştie *când* va apărea această lege; numai PDSR ştie *cum* o va face! Prin urmare, micii aliaţi guvernamentali – care şi aşa nu au prea multe idei sau doctrine – au, tot mai evident, o singură şansă: *o fuziune!* Dl Vadim Tudor a şi propus-o deschis, de faţă fiind şi dl Iliescu, cu ocazia premiilor ziarului „Vremea"...

Pe de altă parte, CDR este în plin scandal! Se produc „rearanjări" şi se caută de zor „formule". Cam prea devreme şi cam prea transparent! Devreme, pentru că, în timp ce opoziţia îşi reface „strategia" şi îşi caută o formulă de joc, *regulile jocului le vor face alţii – la vremea potrivită însă pentru ei!*...

În încheiere, câteva rânduri sincere şi –sperăm! – pe deplin pe înţelesul celor ce au votat cu CDR în 1992. Votul uninominal are, desigur, şi anumite certe avantaje, pe termen. În ţările anglo-saxone, el este o veche tradiţie deja. Structurarea vieţii politice de acolo, însă, nu este *numai* rezultatul sistemului de vot. Şi nici măcar, în primul rând!

Sistemul politic anglo-saxon are şi alte componente: mentalitatea, de pildă. Sau faptul că el, fiind extrem de stabil, a evoluat. Apoi, acolo partidele îşi recrutează cadrele din alte sfere decât se întâmplă azi în România. În principal, cadrele şi liderii politici, în Occident, provin din două domenii: *din companiile comerciale* (inclusiv bănci etc.) ce lucrează de secole în condiţii de concurenţă şi din *administraţia locală*. Abia cei ce au confirmat acolo pe deplin sunt recrutaţi şi propulsaţi în faţă de partide. Încât scheletul nevăzut, dar nu mai puţin extrem de activ – al sistemului politic occidental este aşa numita MERITOCRAŢIE! Ea este cea care dă forţă, eficienţă şi credibilitate democraţiei de acolo.

Apoi Franţa, la care ne place nouă, românilor, să ne tot raportăm, ne mai oferă în plus şi un alt teren pentru reflecţii. Între 1944 şi 1958, ea a cunoscut sistemul politic al celei de-a IV-a Republici. Destul de asemănător – zicem noi – cu ce avem acum în România. Când, prin '57-'58, a fost evident că se merge la dezastru, Franţa nu a schimbat sistemul de vot, *ci a schimbat întreg regimul!* Sigur, actuala „republică a IV-a românească" nu a ajuns la punctul acesta încă. Să sperăm că nici nu va ajunge. Însă, când o „tranziţie" tinde să se eternizeze sub semnul crizei, mai devreme sau mai târziu, vor fi necesare soluţii radicale. Votul uninominal?! Fie! Dar nu cu el se va ieşi din criză!...

După Atlanta, CDR în destrămare

S-a spus, repetat dinlăuntrul CDR, că ceea ce se întâmplă acolo nu este nici anormal şi nici „foarte grav". Dimpotrivă, se accentua de către liderii sau fanii de presă ai CDR că, pentru o alianţă de partide democratice, discuţiile în contradictoriu sunt fireşti. Lăsând la o parte că „discuţia în contradictoriu" este o tradiţie cu mult mai veche la români decât vârsta acestor partide sau lideri, iată că a venit acum momentul adevărului! Ceea ce era etichetat drept „criză de creştere", acum se dovedeşte a fi o criză reală, profundă, care practic reduce CDR la PNŢ-CD şi sateliţii săi!

PSDR (Cunescu)a ieşit oficial din CDR. Dl Cunescu ştie el ce face! Zestrea PSDR de partid istoric cu „veche tradiţie" – deşi PSDR s-a remarcat numai în două rânduri în o sută de ani: când a generat PCR prin sciziparitate (în 1921) şi când a intrat în guvernul de la 23 August 1944 – ei bine, această zestre îi este râvnită de PD (Roman). O fuziune a celor două partide social-democrate este recomandată de Internaţionala socialistă. Încât, dl Cunescu – care ştie bine că, singur, PSDR nu face nici doi bani – este liniştit. Ieşind din CDR, el dă o triplă lovitură: capătă, zice dânsul, o aură de „martir" pe altarul democraţiei; slăbeşte CDR (nu prin lipsa sa, ci prin scandal) şi, în sfârşit, îşi justifică de pe acum apropierea şi fuziunea viitoare cu PD.

UDMR va ieşi probabil (şi oficial) zilele acestea. Condiţia pusă de CDR – aceea ca UDMR să respecte caracterul naţional al Statului Român şi Constituţia în integralitatea ei – este incompatibilă cu ţelurile UDMR. Din 1992 şi până azi, fie şi formal, includerea UDMR în CDR avea şi „partea ei bună". Scump plătită de CDR, dar bună: aşa formală cum era, prezenţa UDMR în CDR îi găsea UDMR-ului un anume loc în ecuaţia politicii româneşti, ceea ce mai putea tempera cât de cât UDMR-ul. Incapabili să sesizeze nici preţul enorm şi nici bruma de efecte mai sus pomenite, liderii CDR vor pricepe toate acestea curând. Cum teoria „diversiunii naţionaliste româneşti", iată, cade! – UDMR doreşte cu totul altceva decât „democraţia" şi „anticomunismul" cu care o creditau dnii Constantinescu, Manolescu, Băcanu et Co. Devine, deci, evidentă imaturitatea lor politică şi aventurismul lor cras. Aşa ceva însă se plăteşte greu la urne! Dar şi până atunci: dovada – confuzia şi ceaţa conceptuală în care plutesc atât CDR cât şi electoratul său încă fidel.

Pentru a rămâne la subiect şi pentru a nu da ocazia să se creadă că am fi părtinitori cu Puterea şi exclusiv de incisivi cu Opoziţia democrată, să ne întrebăm: de unde coerenţa, tenacitatea, unitatea şi eficacitatea UDMR? De unde, imaturitatea CDR în această chestiune? De unde bâlbâielile penibile ale actualei Puteri, care este incapabilă să aplice legile şi Constituţia, dar este gata să plece la Atlanta, la un „seminar" ţinut cu uşile închise? Am vrea să greşim în cele ce urmează, fireşte. Dar ne temem că avem din nou dreptate. Explicaţia e dublă: 1) UDMR este un partid naţionalist sadea. Credeţi-ne, căci ne pricepem! Fireşte, unul în culori maghiare. Dreptul lor să fie, dar cu o limită precisă: judecând după cele ce le are, după felul cum acţionează, naţionalismul UDMR este, în esenţă, *etnocratic*. Ceea e este profund incompatibil cu democraţia de care fac atâta paradă! Greşim?! Deloc: unde te întorci, unde priveşti, în tot ce cere sau propune UDMR, funcţionează un singur criteriu: *cel etnic!* Şi, 2) Atât Puterea cât şi Opoziţia democratică dau dovadă de o debilitate evidentă şi de rău augur, pentru că ele *nu* au înţeles, credem noi, adevăratul raport între *democraţie* şi *interesul naţional*. Democraţia este un mijloc, un cadru, pentru a sluji nu numai indivizii, ca atare, ci şi întreaga societate în ansamblul ei, în devenirea ei. Or, cea mai concretă şi sintetică expresie a acestui ansamblu, care este naţiunea, este *interesul naţional*. Dacă nu ar fi aşa, cum să ne explicăm „lapsusul" de care dă dovadă Occidentul, când admite de facto masacrul din Cecenia?! Sau –pentru ieri – cum să ne explicăm marşandajul de la Yalta?! Veniţi – cei mai mulţi – dintr-un câmp profesional unde suprema lege era cariera personală – liderii Opoziţiei nu au nici o experienţă politică proprie. Nimic condamnabil, aici. Ceea ce este de blamat este că şi-o fac – şi încă la vârf, oricum ai lua-o – *în detrimentul unor interese naţionale!*

Cât îi priveşte pe liderii Puterii, aici lucrurile stau diferit. Atât experi[enţa] căpătată până în 1989 cât şi cea dobândi[tă] ei ulterior le spune clar un lucru: noii st[ăpâni] în Europa sunt occidentalii. Dacă te pui r[ău] aceştia – gata! Se procedează cum vede[m] la adăpostul unui fum „naţionalist" [şi] consolidează puterea cu acordul tacit veni[t de] Occident. Chestiunea e – în favoarea s[a] detrimentul Ţării?...

Pentru a reveni la subiect, CDR este în [plină] destrămare. Cele patru partide „liberale" [care] încă nu au părăsit CDR, o vor face în cur[ând]. Ca şi dl Cunescu, şi ele au o formul[ă de] rezervă – Alianţa Civic-Liberală.

Că vor sau nu, că sunt capabili sau nu [să] recunoască şi public, liderii Conven[ţiei] constată şi ei o realitate: CDR a fo[st o] experienţă-eşec!

Au negat că CDR este „un super-partid" [şi] azi o acuză ferm chiar unii dintre ei, în tim[p ce] ceilalţi pun condiţii în chip ultimativ [şi] autoritar! Au cauţionat UDMR şi au pierdut [toate] urne suficient pentru a fi înfrânţi compl[et în] 1992. Iar acum se ceartă public, încât de[ja] CDR ia alura de parastas de-a dre[ptul] indecent.

În 1992, încântaţi peste măsură de dezas[trul] dlui Câmpeanu şi incapabili să realiz[eze] propriul lor eşec, liderii CDR nu au făcut [nici] un bilanţ şi nici o analiză. Acum, când [au] început s-o facă, ei se ceartă! Cine să-i [mai] creadă? Cine să-i mai crediteze la viitoa[rele] alegeri, când a veni la putere înseamnă [să] împărţi posturi, dar şi a-ţi asuma răspund[erea]. Ne place sau nu, ne convine sau nu, Opoz[iţia] – prin strategia asumată în 1992 – a pierdut [nu] numai nişte alegeri, dar a pierdut şi patru [ani]. Cine, cum şi când îşi va asuma anularea [unui] atare handicap?...

Lucreţiu Pătrăşcanu spion britanic!

Pe programul 2 al TVR, în cadrul emisiu[nii] d-lui V. Arachelian „În faţa D[-lui]" discutându-se despre „Yalta - 50 de a[ni]", prestigiosul istoric ieşean prof. Gh. Buz[atu] făcut o tulburătoare dezvăluire: Lucreţ[iu] Pătrăşcanu, cunoscutul lider comunist din [anii] 1920-1940, a fost spion în slujba Intelligence Service-ului britanic! Dezvăluirea e[ste] urmarea publicării la Londra a u[nor] documente ale I. S. din anii 1943-1944 [şi] care distinsul profesor ieşean le-a putut cer[ceta] personal. Cu această ocazie devine publică **întreagă listă de spioni englezi în Rom[ânia] acelor ani**, pe care - ne asigură prof. Buz[atu] **„se află şi nume mult mai suspuse de[cât] Pătrăşcanu"**...

Or, se ştie, una din acuzaţiile aduse [lui] Pătrăşcanu le arestarea sa (apr. 1948) şi [în] procesul ce a urmat, a fost tocmai aceea [că] „spionaj în favoarea puterilor occidentale".

Mai mult, spunem noi, nu este exclus [ca] însuşi Lucreţiu Pătrăşcanu să îşi fi semnat [cu] propria-i mână sentinţa! Să ne explicăm: [în] procesul aşa-zisei „Mari Trădări Naţionale" [din] mai 1946 au fost şapte sentinţe la moa[rte]: mareşal Ion Antonescu, Mihai Antonesc[u], gen. Picky Vasiliu, prof. Alessianu, [Ion] Pantazi, Radu Lecca şi Eugen Cristes[cu]. Primii patru au fost executaţi la 1 iunie 19[46]. Ceilalţi trei au fost graţiaţi şi comutaţi pe v[eci] de Regele Mihai. În dreptul recomandării [de] graţiere a lui Eugen Cristescu – întocmit[ă] însuşi L. Pătrăşcanu, ca ministru al justi[ţiei] pe-atunci era specificarea că „graţierea [este] dorită expres de sovietici interesaţi [în] interogarea suplimentară a acestuia"... C[e s-a] întâmplase? La instruirea procesului [lui] Eugen Cristescu, fost şef al Serviciului Se[cret] Român în anii Antonescu, a lăsat s[ă se] înţeleagă că el „a avut în mână pe jumătate [din] cei 1100 membri PCR", dar şi că el „cun[oaşte] bine reţeaua de spioni britanici din Româ[nia] Ucraina"...

Cum se ştie, Eugen Cristescu a stat ani [buni] în Aiud, având un regim aparte. Aşa cum [îşi] aminteau mai târziu unii foşti deţinuţi poli[tici], Eugen Cristescu era adesea luat din celu[lă] sau era vizitat acolo de civili ce veneau [de] „afară"... Probabil, printr-o gradată dezv[ăluire] de date el şi-a salvat nu numai viaţa, dar [s-a] fi îndulcit într-o oarecare măsură detenţia...

Cam aşa se scrie istoria! ...

Dr. Corneliu DIB[A]

Partidul etnic şi chestiunea maghiară

Partidele etnice au apărut ca o realitate bine circumscrisă a Europei răsăritene, încât oricine se poate arăta uluit de această simetrie atât de strictă. În România, acest fenomen pare a fi mai cu seamă o realitate a Transilvaniei. De ce? Să fie oare populaţia Transilvaniei predispusă spre formula partidului etnic? Poţi fi în faţă. Românii şi Maghiarii din Ardeal prezintă semnificative deosebiri în ceea ce priveşte *organizarea* lor în *colectivităţi politice*. De regulă, din aceeaşi comunitate etnologică ies mai multe *grupări politice*, nu una singură, iar aceste grupări se caracterizează printr-o diversitate de *programe* ce capătă adeseori caracter conflictual. Dintr-o astfel de diversitate se nasc *„opoziţiile politice"*. Aceasta este caracteristica *oricărei comunităţi etnologice europene*. Dimpotrivă, când dintr-o comunitate etnică se nasc un *singur partid*, un *singur program* şi o *singură direcţie* (care devine, uneori, obsesională), avem de-a face cu *comunităţi monologale*, închise. Rusia împreună cu elementele nerestesti ale Kominternului au croit prototipul acestei echivalenţe depline între o comunitate etnologică şi un partid politic. Rusia a creat şi a impus *partidul totalitar, etnocratic* sau *ideocratic* (având, adică, monopolul liniei ideologice), după caz.

Prima formă de ruptură a caracterului *monolitic* al partidului totalitar comunist a fost afirmarea, din interiorul lui ori dinafară, a unui *principiu* capabil să spargă *monolitismul* partidului totalitar şi acesta a fost *principiul naţional*. Părerea noastră este că sistemul comunist s-a prăbuşit din incapacitatea de a răspunde *creator* acestei noi „provocări". Aceasta a fost sfidarea europeană şi ea este, în esenţa ei, *naţională*.

Ce s-a întâmplat în Transilvania, după 1989, cu cele două comunităţi etnologice: română şi maghiară? Comunitatea românilor din Transilvania s-a împărţit atunci în cel puţin trei partide puternice şi într-o Asociaţie etno-culturală. Acestea au fost: Partidul Naţional Ţărănesc, Partidul Naţional Liberal, Frontul Salvării Naţionale şi „Vatra Românească" (născută în mediul conflictelor interetnice de la Târgu Mureş, care par a fi fost conflicte induse din afară şi susţinute de cercuri din interior, interesate în destrămarea statului român). Lipsa de fermitate a PNŢ-CD în faţa evenimentelor tragice de la Târgu Mureş a *fost defecţiunea* care a făcut posibilă naşterea PUNR-ului. Ce s-a întâmplat cu cealaltă comunitate etnologică din Transilvania, cu cea maghiară? Ea s-a organizat într-un *partid unic* şi monolitic, de natură etnică, spre a-şi proclama o singură ţintă: organizarea într-o autonomie proprie etc. Din acel moment şi până astăzi, UDMR-ul n-a mai ieşit din litera acestui program şi toate reacţiile lui s-au încadrat într-una şi aceeaşi ţintă obsesivă: *autonomia regională*. Cum au reacţionat guvernanţii CFSN de atunci la această nouă realitate etnopolitică? Reacţia-test a acestui „partid-forum" a fost sintetizată în atitudinea Ministeriatului Şora-Cornea de la Învăţământ, care a acceptat cererea maghiară de scoatere a elevilor români din *clădirile* şcolilor mixte, spre a satisface cererea maghiară de *purificare etnică* a şcolii. Afirmarea unui principiu de *puritate etnică* a şcolii, ca *principiu de politică şcolară*, şi îmbrăţişarea lui imediată de către Guvernul FSN-Roman s-a dovedit a fi catastrofală, reprezentând *factorul* de mijlocire, cel mai însemnat, al conflictelor etnice care mocneau. Copilul şi familia au fost scoşi pe stradă şi aruncaţi într-o confruntare primitivă pe temeiul apartenenţei la etnie. La pretenţia etnocratică a UDMR-ului, Guvernul a răspuns printr-o grabă necredibilă creând infrastructura de susţinere a politicii de *separare etnică a şcolilor din Transilvania*. UDMR-ul croise *frontiera etnică* în *geografia şcolară* a Transilvaniei, astfel că frontiera statală devenise un moft. Frontiera reală fusese mutată cu mult în interior, iar guvernanţii, în loc să reacţioneze la încălcarea unui principiu elementar de geografie etno-politică, au furnizat de-a dreptul temelia noii frontiere, adică au admis-o ca realitate de fapt şi, încălcând legea (singura care funcţiona), au acceptat o *procedură de discriminare etnică*, ceea ce era contrar chiar principiilor europene. Totul în numele democraţiei şi al integrării în Europa.

Din această realitate, s-a născut „Vatra Românească" şi, din ea, s-a consitutit PUNR-ul, contrafaţa UDMR-ului. De altminteri, distribuţia voturilor în Transilvania este de-a dreptul semnificativă. Totalul voturilor acumulate de cele două partide s-a repartizat cu o *egalitate* aproape aritmetică pe cele două grupări politice. Când UDMR-ul a avut 7%, PUNR-ul a avut tot cam atât. Restul voturilor electoratului transilvănean (aproximativ 86%), care însă nu-i mai cuprindeau pe maghiari, s-au distribuit către restul partidelor sau către partidul absenteiştilor. În Transilvania, practic, românii din această provincie au votat în proporţie de circa 25% cu partidul etnic, restul de 75% votând cu partide ne-etnice, civice, sociale. Aceasta este diferenţa cea dintâi şi cea mai însemnată între cele două *comunităţi etnologice* din Transilvania. Convertibilitatea etno-politică este *totală* în cazul maghiarilor şi cu totul redusă în cazul românilor. Întrebe-se un ungur generic cu cine a votat în tot acest interval. Cinstit fiind, va răspunde: cu *ideea maghiară* (*etnică*) în proporţie de 100%. Întrebe-se un român generic din Transilvania cu cine a votat în acelaşi interval. Cinstit fiind, va răspunde: cu ideea românească (etnică) în proporţie de 25% şi cu ideile liberală, ţărănistă, civistă, pedeseristă în proporţie de 75%.

Avem, iată, posibilitatea să determinăm în mod riguros *tendinţa etnocratică latentă* a unei populaţi. Aceasta poate fi măsurată pe o scară de la 0 la 100 (sau de la 0 la 1), prin care determinăm orientarea electoratului spre *partide etnice*. Când o populaţie votează în proporţie de 100% cu un partid etnic, spunem că tendinţa etnocratică a acelei populaţii este maximală. Tendinţa etnocratică a populaţiei româneşti pe *scara obiectivă* (a voturilor cunoscute deja) a orientării etnocratice (cuprinsă între 0 şi 100) este de 25. Tendinţa etnocratică a populaţiei maghiare pe scara orientării etnocratice este de 100. Aceasta şi explică succesul de până acum al UDMR-ului în promovarea nestânjenită a politicii sale autonomiste. Cum se explică, pe acest fond, faptul că în mass-media europeană românii sunt prezentaţi ca naţionalişi, nedemocraţi, cu orientări etnocratice etc.? Aceasta este o altă deosebire între cele două comunităţi. Fiind foarte monolitică în interior, comunitatea etnologică maghiară are o *elită* foarte *unită* şi foarte *activă în exterior*, iar ceea ce-o uneşte şi o mobilizează în exterior este *ideea maghiară, cultul statului maghiar* (ridicat adeseori la mistica Ungariei Mari a Sfântului Ştefan, la care visează orice reprezentant al elitei maghiare de oriunde; visează fiecare în parte şi toţi în comun, croind ceea ce s-a numit *„fantasma imperiului ungar"*).

Faţă de visul şi visarea colectivă ofensivă a elitelor maghiare, transmisă ca o torţă din generaţie în generaţie, de la Béla Kuhn la Horthy şi de la acesta la cei care astăzi contestă pe faţă statul român, intelectualitatea românească este bovarică, se ocupă de lucruri mici, se împarte pe găşti şi se arată cvasi-înstrăinată de statul român, pe care-l ţine sistematic sub zeflemea şi-l minează prin atitudini de superficialitate, neseriozitate, sufiienţă şi adeseori lene, o lene de tip oriental. Până se va mobiliza un intelectual român pentru o cauză naţională se va pune drapelul „Academiei" Caţavencu pe Parlamentul României şi pe celelalte instituţii ca să vadă Europa cât de liberi şi de spirituali suntem noi, falanga europeană a vieţii intelectuale occidentale. Bovarismul acestei intelectualităţi a fost redat de pana genială a lui Caragiale, şi cine nu-şi aminteşte de acel *„Ce va spune Europa, dlor?!"*, ca şi cum orice frânghiuţă de care trage un deştept de pe malul Dâmboviţei ar stârni un vuiet de clopote la Paris, la Londra, ba chiar la Washington, exact sub cerdacul dlui Clinton.

Nu e de mirare că o asemenea intelectualitate mergea în fir la Budapesta în 1990 şi în 1991. Toată „floarea cea vestită" a intelectualităţii române de după 1990 călătorea la Budapesta, ca şi cum parlamentul european s-ar fi întâlnit într-o sesiune regională în dieta renăscută a Ungariei Mari.

La profilul moral al unei asemenea intelectualităţi se cuvine anexat etosul administrativ al clasei oamenilor birourilor care compun astăzi birocraţia statului român. Notariatele gem de funcţionari îngâmfaţi, înrăiţi, care, înainte de a-ţi legaliza o adeverinţă oarecare, un act de tot neînsemnat, te fac să crezi că ai cerut aprobarea să te instalezi în fotoliul primului ministru şi lipsa de precedent reclamă examinări minuţioase. Decât să ai de-a face cu o asemenea administraţie, de la notar la secretarul consiliului primăriei, mai bine-ţi cedezi *dreptul*, care şi aşa este prea mărunt. Disprețul, lipsa totală de sensibilitate şi de atenţie cu care este tratat „cetăţeanul" în faţa unui ghişeu arată câtă valoare pune pe el „statul civic" sau „de drept". Oaie de muls în mâna birocraţiei statului, acest cetăţean primeşte de zeci de ori actul de umilinţă înainte de a primi ce i se cuvine într-o jumătate de oră: o banală copie legalizată. În faţa birocraţiei române, cetăţeanul liber este somat la o penitenţă pentru vina de a fi cetăţean al statului român. Această birocraţie grosolană şi incultă este duşmanul cel mai mare al statului naţional şi factorul acesta se adaugă de la noi, ca un tribut al obrăzniciei şi iresponsabilităţi plătit pentru susţinerea cauzei autonomiei maghiare în Transilvania (a oricărei autonomii, cu excepţia, poate, a autonomiei ţigăneşti, pe care n-ar susţine-o nici ţiganii înşişi).

Toate acestea alcătuiesc factorii care au lucrat în favoarea programelor autonomiste ale UDMR-ului în Transilvania. Asemenea stări de lucruri ameninţă liniştea cea mare a cetăţenilor maghiari şi români deopotrivă.

Ilie BĂDESCU

PARLAMENTUL VĂZUT DIN INTERIOR

Mea culpa

Truman & urmaşii

Circula prin anii juneţii mele o poveste foarte amuzantă şi în acelaşi timp tare tristă pentru noi, românii. Mai ales pentru acei români care, la vremea aceea, îi aşteptau cu îndârjire pe americani. Povestea de care va fi vorba am şi auzit-o într-un astfel de cerc, de vreo cinci–şase „foşti", foşti burjui sau exploatatori. (Fac aici o paranteză. Cuvântul „fost", extrem de folosit după 1948, cam până pe la sfârşitul anilor '60, avea înţelesul de „fost capitalist, fost beneficiar al regimului apus pentru totdeauna". După Decembrie 1989, cuvântul a fost cât pe ce să fie reluat, cu înţelesul „fost comunist, fost nomenclaturist, fost beneficiar al regimului comunist apus pentru totdeauna." Cu acest înţeles a fost de câteva ori folosit şi în presă, în primele luni ale lui '90. Apoi, ca prin farmec, nimeni nu l-a mai folosit şi asta, înţeleg eu acum, pentru că devenea tot mai evident că foştii beneficiari beneficiază în continuare, nemaiputând fi numiţi *foşti*. Poate doar dacă le-am spune *foştii şi actualii*. (Dar e prea complicat!) Deci eram într-un grup de foşti, de foşti autentici, în holul de la Athénée Palace, spaţiu binecuvântat de Dumnezeu, în care îi puteai vedea, aproape zilnic, pe alde Petre Ţuţea, Simion Ghinea, Nicolae Carandino, Nacu, Antonaru, Itu şi alţi foşti. Printre ei şi Florin Pucă, Pan Izverna şi alţi rătăciţi ca mine. Eram bucuroşi când eram şi noi admişi în al doilea rând de fotolii ce se adunau în jurul măsuţelor joase de la bar, la care chelnerul, nea Nicolae, le dădea foştilor să bea cafele şi pe datorie, sau chiar de-a binelea pe daibojea. Nu uitase cum se purtaseră cu el foştii, pe vremea când erau boieri recunoscuţi, boieri activi!

America era subiectul cel mai discutat, se înţelege. Şi într-o astfel de discuţie cineva, nu mai ţin minte exact cine, Simion Ghinea, parcă, le-a amintit tuturor ce i s-a întâmplat, după război, ambasadorului român când a fost primit la preşedintele de atunci al Americii, celebrul H. Truman, să-şi prezinte scrisorile de acreditare. Ca să înţelegi ce s-a întâmplat, e nevoie să cunoşti firescul obicei al unor preşedinţi de talia lui Truman, când urmează să primească un ambasador de talia celui din România. Cum americanii, după ce termină o facultate, la Yale sau Harvard, sunt vestiţi de ignoranţi în materie de geografie şi istorie a Europei, e de presupus că Truman, ca orice om deştept care îşi cunoaşte defectele şi lacunele de informaţie, a cerut şefului său de cabinet să-i facă o prezentare, cât mai succintă şi mai cuprinzătoare, a ţării şi a poporului de unde venea noul ambasador: istorie, geografie, cultură etc. E mai greu de ştiut cu ce s-a ales domnul preşedinte din excursia sa prin istoria acestui *romanian people*. E de bănuit însă că nu a reţinut foarte clar diferenţa dintre *roman* şi *romanian*. (Nici Coresi al nostru nu prea distingea pe *roman* de *rumân* !). Oricum, în discuţia de minim protocol care a urmat prezentării scrisorilor de acreditare, la un pahar de ceo fi fost, om simţit şi bine crescut, Harry Truman s-a interesat ce noutăţi mai sunt prin România. Iar ca să-i arate proaspătului ambasador că nu se mişcă nimic în lumea asta fără ştirea sa, marele preşedinte, uman şi binevoitor, l-a întrebat pe exelenţa sa: „Dar spune-mi, aţi rezolvat problema dacilor? S-au potolit? Nu mai ridică capul? „Mda!" a îngăimat biata excelenţă. „Nu-s bune războaiele, dar câteodată n-ai încotro! Noi, americanii, vă înţelegem foarte bine şi, dacă e nevoie, putem discuta cum să vă ajutăm împotriva dacilor!" a mai adăugat Truman, spre disperarea şefului său de cabinet, care asistase neputincios cum se dă în stambă puternicul puternicilor acestei lumi.

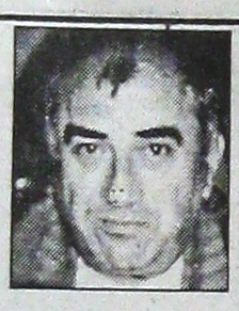

Nu-mi închipui că Roosevelt, care, cu numai câţiva ani mai înainte, hotărâse soarta noastră pe următorii 50 de ani, a ştiut mai multe despre noi. Aşa încât nici de la Jimmy Carter nu pot avea pretenţii la mai mult. Nu el a venit să ne dea lecţii, ci noi am dat buzna peste liniştea bătrâneţilor sale tulburându-i-le cu întrebări neînţelese. Numai de Transilvania nu-i arde bietului om! Că altora le-a ars de-o excursie în America, fie şi-n Atlanta, asta e limpede! Chiar dacă de data asta, au făcut-o, se zice, pe cheltuiala americanilor. Cine-i crede?

Revin la povestea cu dacii lui Truman. Mai degrabă aş crede că-i inventată! În acest caz, dacă se dovedeşte că a fost inventată, detaliul acesta o face încă şi mai semnificativă pentru starea de spirit a părinţilor şi bunicilor noştri. Încaltea ei mai aveau o scuză: şi Truman şi Eisenhower, preşedinţii americani din anii româneşti cei mai încordaţi în aşteptarea americanilor, chiar arătau a preşedinţi ai Americii! Dar de la Jimmy Carter ce să mai aştepţi când americanii înşişi l-au petcetluit ca fiind preşedintele american care a demonstrat că Statele Unite se pot descurca şi fără preşedinte! Numai noi, din ce în ce mai mult, nu ne descurcăm de capul nostru. Sau cum ziceau foştii, *prin noi înşine*. Dar ce te faci că, din nenorocire, nici foşti nu mai avem! Nici măcar vreun fost preşedinte, cum americanii au o duzină întreagă şi nu mai ştiu ce să facă cu ei!

Ion COJA

Holocaustul ştiinţei

Prezentăm în continuare un serial ce-şi propune să „atace" înseşi fundamentele consacrate ale epistemologiei. Analiza critică va culmina, după cuvintele autorului, cu „o serie reconstructivă, corelată cu spiritualitatea românească".

1. Fizică de doi „alberţi"

„Moneda" evocată aici a debutat ca valoare de schimb în 1881, când Albert Michelson a efectuat prima dată experimentul căruia el i-a dat numele (în schimbul premiului Nobel), iar noi ceilalţi pământeni îi datorăm revoluţia făcută apoi în fundamentele fizicii. În ideea promotorilor, experimentul urma să confirme deja cunoscuta viteză de revoluţie a Pământului, prin efectul interferometric al compunerii cu viteza luminii; dar, pe când orice calcul al interferenţei se face cu minte doar într-un punct-moment de întâlnire a razelor (suprapunere a undelor), iată ce face în schimb Michelson: „trebuie remarcat că razele... nu se mai întâlnesc exact în acelaşi punct...; acest fapt nu impietează asupra raţionamentului" (Cursul de fizică Berkeley, vol. I, Ed. Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1981, p. 335). Şi exact cât evidenta contradicţie „nu impietează", calculul teoretic a fost contrazis de rezultatul practic, altfel explicabil.prin corectarea „raţionamentului".

Repetat cu perseverenţă în aceeaşi eroare, experimentul a produs în fizică „revoluţia" relativistă făcută de Albert Einstein (tot premiul Nobel), care în 1905 („Despre electrodinamica corpurilor în mişcare") invoca „încercările eşuate de a constata o mişcare a Pământului în mediul luminii" (eter) şi ridica viteza luminii la rangul de „constantă universală", necompozabilă cu vreo altă viteză, în speţă cu mişcarea heliocentrică a Pământului. Cum în fizica nerevoluţionată („cuminte" – spunea O. Onicescu) o atare constantă absolută era măsura timpului (incompatibilă cu

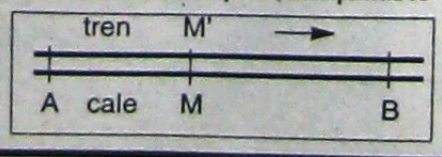

cea „revoluţionară"), Einstein s-a apucat s-o relativizeze, aşa ca în faimosul „experiment mental" (evidentă contradicţie în termeni) cu un „tren foarte lung", pe o cale (terasată pe Pământ, dar şi mai lungă decât „foarte") se mişcă rectilinu-uniform (dacă Pământul este plat), iar două fulgere produse (pe cale!) prin ipoteză simultan în două puncte A, B sunt percepute de doi observatori situaţi pe cale şi tren în punctele mijlocii M, M' ale distanţei (A. Einstein - „Teoria relativităţii" Humanitas Bucureşti 1992, p. 22 sq.).

Desigur, faţă de relativitatea (producerea simultană) deja presupusă, timpul rămâne absolut: dar Einstein îl relativizează, contrazicându-şi propria ipoteză, printr-o „definiţie a simultaneităţii" (truc sofistic banal) care disimulează producţia-realitate-presupusă sub percepţia – aparenţă suprapusă: „Dacă observatorul percepe cele două fulgere în acelaşi timp, ele vor fi simultane"; iar „raţionamentul" spune că fulgerele sunt percepute simultan în M întrucât calea „stă", dar nesimultan în M' întrucât trenul se mişcă şi respectivul observator „se deplasează în întâmpinarea razei ce porneşte din B în timp ce se depărtează de raza ce porneşte din A"; deci timpul este relativ pentru că în final (sofismul o cere) nesimultaneitatea evenimentelor-percepţii în M' este atribuită evenimentelor-fulgere din A şi B. Oricum, întrucât „nesimultaneitatea" (fie şi simulată, aparentă) survine din cauza vitezei trenului, compusă cu cea a luminii, Einstein îşi contrazice „constanta universală". Iar, admiţând că viteza luminii nu se compune măcar pe calea care „stă" (pe Pământ, ca şi interferometrul Michelson), această disimulare (ocultare) „mentală" a mişcării heliocentrice reconduce „revoluţionar" la geocentrism, iar în substrat chiar la vechiul geoplatformism.

Cum încă Platon definea sofismul ca „făcător de simulacre" („creator" de aparenţe, amator de scamatorii), se vede că „valoarea" evocată aici este o „para veche" renovată ca una şi aceeaşi „monedă calpă" de elită, prin care ne-am ales cu o „revoluţie" involuţionară, răsturnare anticopernicană şi returnare a planetei în formă plată. Dar fizica nu este nici pe departe singura supusă unei asemenea „arderi de tot", din pietate faţă de contradicţii care „nu impietează"

Mihai IONIŢĂ

(Va urma)

Anul IV Nr. 5 (45)
1-15 Martie 1995

Personalitatea preotului în structurile militare (II)

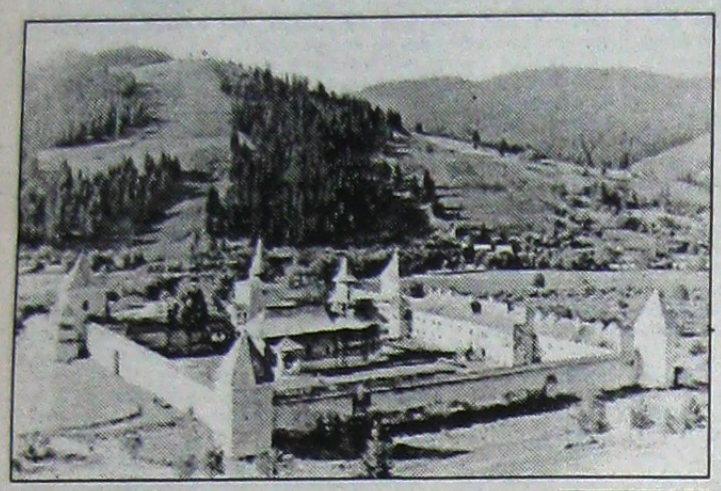

Mănăstire creştin-ortodoxă românească

Asigurarea vieţii religioase normale se face prin oficierea de către preot a serviciilor religioase, administrarea Sfintelor Taine, o intensă activitate pastorală individuală şi colectivă, asigurarea educaţiei religioase, a ceremoniilor religioase, asistarea celor aflaţi în suferinţă ca şi celor care execută în închisorile militare pedepse private de libertate, pentru abaterile săvârşite, prin care au atentat la unitatea şi solidaritatea instituţiei militare. Un rol important îl au în această direcţie spovedania, discuţiile duhovniceşti individuale şi colective cu caracter moral-religios sau etic, recuperarea celor care s-au abătut de la conduita militară, moral-creştină şi patriotică precum şi îndrumarea vieţii sociale a celor aflaţi sub arme.

Prezenţa şi activitatea preotului în structurile militare este garanţia exercitării plenare de către fiecare militar a credinţei pe care o mărturiseşte, a asigurării dreptului la o viaţă religioasă normală, în funcţie de confesiunea sau religia fiecărui militar, în spirit de toleranţă, de respect mutual, dar intransigent faţă de orice tentativă de prozelitism sau de interzicere a credinţei.

Preotul, prin pregătirea şi componentele sale este membru al corpului ofiţeresc şi, potrivit în primul rând învăţăturii şi moralei creştine, iar mai apoi prevederilor unor acte internaţionale, cum ar fi Convenţiile de la Geneva şi de la Haga, are statut de necombatant. În calitatea pe care o are, de preot activ necombatant în structurile militare, el este lider religios cu menirea de a recomanda şi aviza asupra normelor privind viaţa religioasă şi morală a soldaţilor. Prin poziţia sa, preotul este consultantul comandanţilor diferitelor eşaloane în probleme de viaţă religioasă şi morală, în probleme sociale şi umanitare.

La o analiză atentă a rolului prezenţei preotului în structurile militare, vom constata că aceasta nu este cu totul întâmplătoare, iar experienţa noastră antebelică şi, mai nou, pentru noi, experienţa armatelor altor state în acest domeniu, confirmă necesitatea şi actualitatea asistenţei religioase în armată, a prezenţei preotului în structurile militare.

Preotul militar este chemat să reformeze prin predică şi viaţa sa personală mentalitatea şi modul de viaţă al militarului, ca persoană, dar şi a comunităţii militare. Fără dezvoltarea sentimentului religios, fără o evanghelizare reală, structurile militare pot uşor aluneca spre desconsiderarea valorii vieţii umane sau spre acte neconforme cu morala creştină şi etică.

În acest context, un factor important care caracterizează personalitatea preotului militar îl constituie pregătirea sa teologică şi de cultură generală. În imensul angrenaj care este instituţia militară, compus dintr-o mulţime de indivizi provenind din diferite orientări şi structuri socio-profesionale, culturale şi intelectuale, prezenţa şi personalitatea preotului reprezintă un incontestabil factor de echilibru. Buna lui pregătire teologică, utilizarea la maximum a serviciilor religioase şi a predicii, a ceremonialurilor cu caracter militar sau patriotic, folosirea bagajului de cultură pe care preotul îl aduce cu el în discuţiile individuale sau colective stimulează realizarea unităţii şi solidarităţii de care are nevoie armata pentru slujirea idealurilor sale.

Abordarea activităţii proprii, dar şi a relaţiilor personale şi colective cu militarii, într-un spirit de seriozitate şi demnitate, cu înţelepciune, tact şi prudenţă, aduce echilibrul necesar, liniştea şi pacea interioară într-un sistem caracterizat prin asperităţi, duritaţi, tumult, mişcare continuă. Activitatea preotului, indiferent de situaţia în care se află, în timp de pace sau în campanie, trebuie să fie caracterizată prin tenacitate, cumpătare, stăpânire de sine. În felul acesta militarul capătă el însuşi încredere în sine, în forţele sale morale interioare, neexistând pericolul unor defecţiuni.

Prin însăşi misiunea sa, preotul are îndatorirea de a învăţa, de a face educaţie religioasă. Cu atât mai mult, în structurile militare, educaţia religioasă este necesară ca parte integrantă a programului de fortificare morală, de dezvoltare a virtuţilor ostăşeşti, de înţelegere a menirii lor în viaţa societăţii, a poporului pe care îl slujeşte. Procesul educaţional trebuie să fie constant, atât în timp de pace cât şi în campanii şi trebuie să se bucure de sprijinul comandanţilor. Efectele acestui proces constau în modelarea conştiinţelor, în cultivarea idealurilor creştine şi patriotice dar şi în redresarea comportamentului militarilor, funcţie de situaţiile în care se află, conforme cu preceptele morale creştine şi umanitare.

Se întâmplă uneori ca în structurile militare, climatul moral, etic, social şi spiritual militar să fie afectat de numeroase plăgi, care modifică comportamentul individual şi colectiv al militarilor. Prezenţa preotului şi impactul personalităţii sale religioase şi morale cu viaţa militarilor impune mesajul evanghelic şi moral creştin ca etalon al vieţii individuale şi colective.

În acest sens, preotul, printr-o abilă împletire a moralei creştine cu elemente de psihologie pastorală şi sociologie specifice mediului militar, îşi poate aduce aportul considerabil împreună cu alţi factori responsabili, la reuşita acţiunilor şi programelor menite să soluţioneze o serie de probleme cu care se confruntă militarii. Este normal ca preotul să determine în structurile militare programe cu caracter religios-moral, etic, social, care să stimuleze responsabilitatea militarilor, promovarea responsabilităţii faţă de familie, prevenirea alcoolismului, a violenţelor, a actelor de imoralitate. De asemenea, făcând apel la cele mai intime resurse sufleteşti ale militarilor, corelate cu mesajul evanghelic, preotul poate stăvili stările de depresiune create de separarea militarilor de familie, de societate, de privaţiunile vieţii de campanie, precum şi eventualele tendinţe de automutilare sau sinucidere cauzate de stres.

Este bine cunoscut că între creştinism şi război există un antagonism ireconciliabil. De aceea, este cu atât mai importantă prezenţa preotului în structurile militare, tocmai spre a aduce luminile necesare în conştiinţele militarilor atunci când aceştia sunt puşi în situaţia delicată, cu importante consecinţe morale, de a decide ei înşişi sau de a aplica deciziile comandanţilor în situaţii de luptă. Preotul este acela care are datoria de a lămuri că o campanie dreaptă este aceea în care apărarea vieţii semenului este o datorie sfântă, apărarea bunurilor materiale şi spirituale produse de popor înseamnă preţuirea muncii semenilor şi că violenţa, jaful sau lipsa de milă ce s-ar putea manifesta sunt în contradicţie flagrantă cu mesajul evanghelic şi cu morala creştină.

Nu în ultimul rând, preotul are capacitatea de a dezvolta şi cultiva la militari conştiinţa fiinţei, valorii şi demnităţii naţionale ca pe o realitate concretă, ca pe un patrimoniu sufletesc ce întăreşte sentimentul comuniunii cu înaintaşii. Numai în felul acesta militarii vor fi capabili de

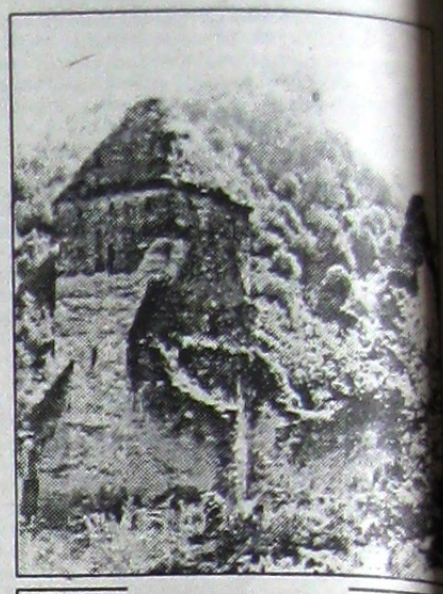

Cetatea Colţ

eroism şi jertfelnicie pentru păstrarea şi apărarea moştenirii religioase, morale şi spirituale lăsate de înaintaşi, expresie a autenticului patriotism.

Un capitol important al prezenţei preotului în structurile militare este acela de a însoţi pe bolnavi în suferinţa lor. Desigur că pentru aceasta există medicii specializaţi care acordă asistenţă medicală la nevoie. Dar preotul, prin instrumentele duhovniceşti şi pastorale pe care le are la îndemână, poate pătrunde dincolo de rana trupească, poate pătrunde la sufletul militarului sau al victimei unei conflagraţii. Alinarea suferinţelor trupeşti prin încurajare, blândeţe, bunătate, refacerea forţelor morale rănite de duritatea exerciţiului militar sau a conflictului armat, sunt mijloace de stabilitate şi de menţinere a sănătăţii trupelor. Acordarea asistenţei religioase bolnavilor şi însoţirea muribunzilor pe ultimul drum de către preot trebuie facilitată şi asigurată de comandanţii militari, ca o expresie a umanismului creştin. Nimeni nu poate refuza accesul preotului la căpătâiul bolnavului sau al muribundului, cu atât mai mult în structurile militare, pentru ostaşii şi ofiţerii care şi-au pus viaţa pentru apărarea ţării, a poporului şi a credinţei. De asemenea, participarea preotului la ceremonialurile religioase şi militare în memoria celor căzuţi la datorie sunt un mijloc pastoral de amplificare şi redimensionare moral-religioasă şi patriotică, în conştiinţele militarilor, a sensului eroismului şi sacrificiului suprem.

Pe aceeaşi linie se înscrie prezenţa preotului în închisorile militare, alături de cei care din neştiinţă sau cu bună ştiinţă au atentat la valorile morale şi patriotice, utilizând războiul pentru jaf, violenţă sau crimă sau au dezertat şi trădat idealurile pentru care au fost chemaţi în slujba ţării şi poporului. Preotul trebuie să se îngrijească şi de aceştia, arătându-le greşeala în care au căzut, oferindu-le posibilitatea recunoaşterii vinei şi a penitenţei, totul, însă, în spiritul dragostei pentru cel căzut, al dorinţei de recuperare şi de reîntoarcere în rândul membrilor activi ai societăţii militare şi civile.

Această încercare de prezentare succintă a personalităţii preotului şi raţiunile prezenţei acestuia în structurile militare româneşti, fără pretenţia de a epuiza subiectul, poate constitui o motivare a discuţiilor care trebuie să ducă la luarea, fără întârziere, a unei decizii pentru readucerea preotului în structurile armatei româneşti şi refacerea, pentru început, a Inspectoratului General al Clerului Militar, ca o restituire cu valoare istorică şi spirituală pentru Biserică şi Armată. Evident că acest pas impune un efort atât din partea Bisericii cât şi a Armatei, iar realizarea rapidă şi pe baze solide va avea consecinţe benefice în timp atât pentru aceste două instituţii în special cât mai ales pentru societatea românească în general.

Crucea şi Spada, Drapelul şi Evanghelia trebuie să convieţuiască. Biserica şi Armata trebuie să-şi dea mâna şi să-şi aducă contribuţia lor pe termen îndelungat la formarea marilor personalităţi de care are nevoie poporul nostru, societatea românească, în procesul înnoitor pe care l-a început.

Preot Augustin RUSU

Ruinele templului de la Sarmisegetusa, ruinele statului dac

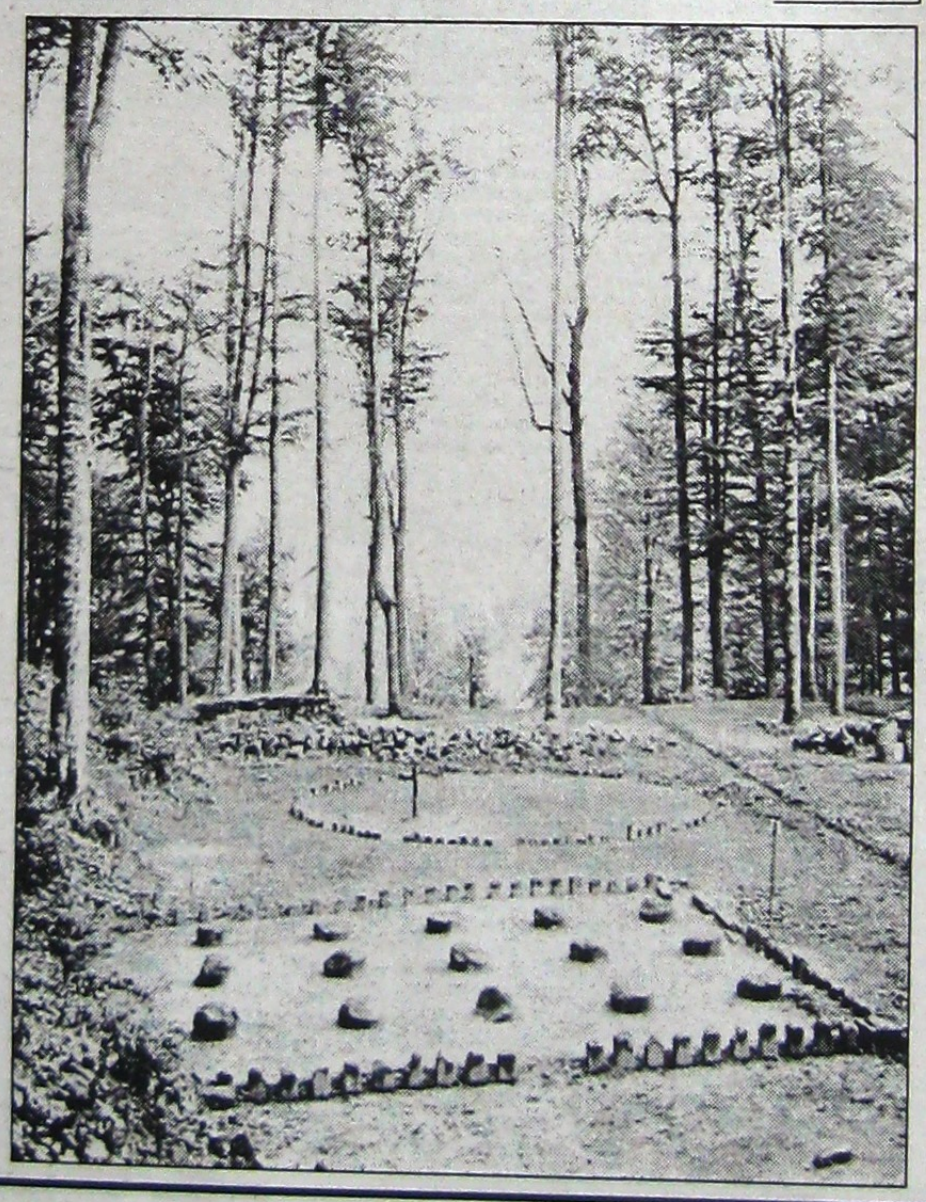

ROMÂNII ŞI KOMINTERNUL

„Vom face o revoluţie comunistă mondială. Vom trece şi peste România."
dintr-o scrisoare expediată de Lenin către Béla Kuhn

„România e nu numai în stare de război, dar în război declarat cu bolşevicii din Rusia şi cu cei din Ungaria".
Ion I. C. Brătianu (1919)

Una dintre mizele de cea mai ridicată anvergură din istoria Europei interbelice s-a jucat în anii 1918-1919. În timpul confruntărilor iscate de diferendul frontalier româno-maghiar. Evenimentele au culminat atunci cu intrarea victorioasă a armatelor române în Budapesta şi răsturnarea unui focar de infecţie apărut pe trupul vlăguit al unei Europe incapabile, atunci, chiar să-l mai recunoască: Republica Sovietică Ungară, condusă de agentul leninist, evreul ungur Béla Kuhn. Nu doar soarta unui teritoriu – Transilvania – se decidea în acele momente, ci destinul civilizaţiei unui continent supus celei mai teribile agresiuni din istoria sa: *agresiunea kominternistă*.

Privirea istoricilor şi a geopoliticienilor s-a orientat de prea multe ori eronat în evaluarea a ceea ce s-a petrecut atunci. Era vizat cu obstinaţie anul 1936, anul faimosului pact anti-Komintern, ignorându-se precedentul decisiv marcat de riposta românească, prima de acest fel, declanşată prompt şi lucid după sfârşitul oficial al primului război mondial. Chiar un geopolitician de talia germanului Karl Haushofer cade în păcatul uitării, neizbutind să desluşească până la capăt resorturile unui conflict cu premise precise: *„Ideea pactului anti-Komintern este la originea unei construcţii dintre cele mai îndrăzneţe în politica mondială. Născându-se sub forma unui eşafodaj de oţel care acoperea toată lumea veche, între Germania şi Japonia, pactul anti-Komintern nu a devenit o realitate geopolitică decât prin intrarea Italiei şi fuziunea intensă a celor două puteri ale Axei în Europa"* („La géopolitique du pacte anti-Komintern", în K. Haushofer, **De la Géopolitique**, Paris, Fayard, 1986, p. 229-233).

Teoreticianul german ignora nepermis, de-a lungul întregului studiu, precedentul creat cu mai bine de cincisprezece ani înainte. Vectorul real al acţiunii româneşti din 1918-1919 avea acelaşi substrat, doar că – fără ca aceasta să se întâmple pentru prima dată în istorie – gestul ferm al unei naţiuni lucide a venit prea devreme. Prea devreme pentru o Europă bulversată moral şi spiritual până într-acolo încât percepţia corectă a duşmanului şi a direcţiei agresiunii a fost, se pare, obturată în proporţie decisivă.

Istoriografia românească a evitat înainte de 1989 abordarea evenimentelor ce au culminat cu intrarea victorioasă a Armatei Române în Budapesta . Rațiunile erau, evident, politice.

Somată să-şi asume cazul, aceasta şi-a îndeplinit, după '89 în sfârşit, o datorie de onoare şi o obligaţie prin recenta publicare a unei lucrări de referinţă: **În apărarea României Mari. Campania Armatei Române din 1918-1919** (Editura Enciclopedică, Bucureşti, 1994). Faptul că autorii: Dumitru Preda, Vasile Alexandrescu şi Costică Prodan sunt istorici militari nu poate decât să ofere satisfacţii în plus. Voluminosul tom furnizează un tumult de informaţii menit să acopere un gol resimţit acut de istoriografia românească. Din acest punct de vedere, realizatorii merită din plin aprecierea şi stima cititorilor. Mărturia preliminară va fi confirmată pe deplin de-a lungul celor peste trei sute de pagini: *„În mod firesc, istoriografia română a acordat atenţia cuvenită unui astfel de capitol decisiv al istoriei naţionale, cum a fost războiul de întregire din 1916-1919. Cu toate acestea, mai ales în ultimii cincizeci de ani, partea finală – campania Armatei Române din 1918-1919 şi toate implicaţiile sale interne şi internaţionale – nu se poate găsi tratată în vreo lucrare de-sine-stătătoare (...) Pornind deci de la tot ceea ce ştiinţa istorică românească a realizat până în prezent (...) am dorit să oferim acea sinteză necesară care lipsea. Am considerat că istoria, ca obiect de cercetare şi în acelaşi timp de studiu, trebuie să fie permanent regândită de pe unica poziţie admisibilă – cea a adevărului – şi, de aceea, ne-am străduit ca, mergând la sursele primare româneşti din fondurile Ministerului Apărării Naţionale, ale Ministerului Afacerilor Externe şi Arhivele Statului, să le completăm şi să le comparăm cu izvoare străine, din tabăra aliată, dar şi din cea inamică la acea vreme, cu o bogată bibliografie adusă la zi"* (p. 22-23).

Fără a încerca minimalizarea efortului extraordinar al autorilor sau a submina locul care i se cuvine de drept unei asemenea realizări, câteva observaţii se cuvin făcute. Departe de a deveni „apostrofări", ele se cuvin preluate ca încercări de schimbare a perspectivei, a „distanţei" faţă de fenomen, a unghiului de abordare, de la unul istoric-descriptiv, fatal cantonat în informaţia pură şi document, către unul ce-şi propune să developeze geografia ascunsă a unui caz de asemenea amploare.

De pe această poziţie, apare ca regretabilă uşurătatea cu care, dintr-o pudoare nejustificată sau precauţii moştenite, lucrarea tratează sumar şi acum, după 1989, rezonanţa completă a campaniei româneşti de la 1918-1919. Autorii pot scrie cu seninătate în secţiunea hărăzită concluziilor: *„Desigur, a existat o opoziţie categorică la Bucureşti faţă de regimurile bolşevice de la Budapesta, Moscova sau Kiev, dar esenţa poziţiei guvernului român nu a fost determinată de această situaţie, de dorinţa de a înăbuşi revoluţia socialistă (subl. n.), ci tocmai de poziţia agresivă, destabilizatoare a respectivelor regiuni"* (p. 333). Şi, mai departe, după ce se recunoaşte totuşi că acţiunea României a avut şi o reală dimensiune general-europeană, acţiunea de apărare a frontierei de Vest bărând, totodată, mareea bolşevică spre centrul continentului, autorii nu uită să îmblânzească calificativul: *„Dar aceasta reprezintă aspectul secundar şi nu cel fundamental al problemei, pentru că oricare ar fi fost inamicul şi orice culoare politică ar fi îmbrăcat el, guvernul, armata şi poporul român ar fi acţionat în aceeaşi direcţie, cu aceeaşi fermitate şi energie"* (ibidem).

Asertiunea este principial corectă, dar dezolantă prin lumina pe care o propaga asupra fenomenului. Deficienţa fundamentală rezidă tocmai în această perspectivă parţială, văduvită deci de radiograma geopolitică, ce răzbate de la un cap la altul al lucrării. A plasa ofensiva românească din 1918-1919 doar în cadrul strâmt al conflictelor româno-maghiare – din punct de vedere geografic şi în cel al luptei pentru suveranitate şi desăvârşirea statului naţional român – din punct de vedere geopolitic, este încă prea puţin. Mai mult, într-o conjunctură geostrategică precum cea din zilele noastre, tentativa devine nu doar amendabilă sociologic, ci şi condamnabilă prin suma de informaţii obturate printr-o asemenea metodologie defectuoasă.

Cantitatea de date istorice înglobată în volum este uriaşă. E de ajuns să enumerăm secţiunile acestui considerabil tom: *capitolul I: România la sfârşitul primului război mondial (D. Preda); capitolul II: Spre România Mare. 1 Decembrie 1918: Desăvârşirea Statului Naţional Unitar (D. Preda); capitolul III: În apărarea României Mari. Transilvania şi relaţiile româno-maghiare până la 15 aprilie 1919 (D. Preda); capitolul IV: Agresiunea militară a Ungariei din aprilie 1919. Contraofensiva Armatei Române – reacţii interne şi internaţionale (V. Alexandrescu); capitolul V: Operaţia de apărare a Armatei Române pe Tisa. Contraofensiva şi trecerea la urmărirea forţelor ungare, iulie-august 1919 (C. Prodan); capitolul VI: Armata Română în Ungaria – 1919: o altfel de ocupaţie militară (V. Alexandrescu, C. Prodan)*

Câteva precizări se impun, în marginea seriei de evenimente înfăţişate de autori, precizări-concluzii ce decurg din schimbarea perspectivei asupra acestora.

1 Unghiul „geografic" de abordare apt să dea seama de anvergura campaniei româneşti este cel continental, ramificaţiile sale devansând lejer zona central-europeană sau răsăriteană. Întreg scenariul derulat atunci se plasează sub semnul confruntării dramatice dintre înaintarea *frontierei kominterniste* (imperialistă prin excelenţă) spre centrul continentului şi *frontiera naţională*, reprezentată atunci de riposta românească, devenită stringentă în urma cedării Budapestei în faţa presiunii comuniste. Este unica grilă capabilă să epuizeze complexitatea proceselor petrecute în 1918-1919 şi să dea seama de un fapt în aparenţă paradoxal, ce transpare din derularea faptelor: „întâmpinarea" europeană a gestului Armatei Române şi protecţia sau tratamentul delicat aplicat de diriguitorii politicii mondiale reprezentanţilor Kominternului, un interval exasperant de lung din filmul întreg al evenimentelor.

2 Două aspecte, inevitabil corelate, nu pot fi ignorate: a) tratamentul incalificabil, prin duritate şi obtuzitate, aplicat României, tratament ilustrat la vârf de tergiversările puterilor aliate faţă de atitudinea politică promovată de autorităţile de la Budapesta, fie că a fost vorba de guvernul Karolyi fie că în joc erau interesele guvernului Garbai-Kuhn, plasat limpede în plasa intereselor Moscovei; acelaşi tratament ofensator a fost continuat şi după eliberarea Budapestei de guvernarea agentului leninist Béla Kuhn; b) orbirea criminală a puterilor aliate faţă de străpungerea bolşevică înspre centrul Europei. Forţele occidentale erau capabile, la un moment dat, de suprema naivitate – dacă naivitate era – să mizeze pe guvernul impus de bolşevici. Declarând că acesta ar fi fost dispus la negocieri şi aşezat la un moment dat pe direcţia soluţionării paşnice a conflictului româno-maghiar, acestea au adus un afront de neiertat nu doar autorităţilor române, ci şi întregii Europe civilizate. (Nu trebuie ignorat că iniţierea misiunii generalului Smuts din 4 Aprilie 1919 cu scopul declanşării negocierilor cu Béla Kuhn sau tentativa de a invita autorităţile ungare la Conferinţa de Pace însemna, în fapt, *recunoaşterea implicită a legalităţii guvernului confecţionat în laboratoarele ideologice ale Kominternului.*)

Un veritabil scut de apărare se fabrica atunci, cu material occidental, iar bolşevismul ajunsese în perioada premergătoare campaniei româneşti sub un veritabil *protectorat european* iniţiat şi practicat atât din vestul cât şi din estul României.

Se vehiculează două ipoteze plauzibile şi pasibile de a deslui secvenţele derulate cu acel prilej:
a) cea dintâi este închisă într-o formulare celebră a lui Tache Ionescu, rostită în 1919 la Clubul Conservator bucureştean: *„Va veni ceasul când se va dovedi că în atmosfera grea ce domneşte asupra României sunt şi câteva emanaţiuni de petrol"* (apud., op. cit., p. 175). (O lucrare specială este dedicată în istoriografia noastră acestei chestiuni: Gheorghe Buzatu, **România şi trusturile petroliere internaţionale până la 1929**, Iaşi, 1981). Şahul prelungit în care era ţinută România ar fi avut drept ţintă un şantaj la adresa autorităţilor româneşti, pentru a ceda în chestiunea petrolului. Ion I. C. Brătianu declara la 31 August 1919: *„Astăzi Statele Unite, pentru că noi le refuzăm petrolul nostru, obligă Conferinţa (de Pace, n. n.) să ne umilească cu jigniri publice, protejând contra noastră pe unguri, fără ca nici un text oarecare să poată justifica această atitudine"*. Şi încă, cu acelaşi prilej: *„Această politică în privinţa noastră, bazată pe rea voinţă şi calomnii, este periculoasă şi pernicioasă. Problema petrolului a dezlănţuit împotriva noastră, pe marii mandatari ai trusturilor americane"* (apud., ibidem, p. 300);
b) justificarea obtuzităţii şi nehotărârii puterilor aliate în faţa agresiunii bolşevice capătă sens în ipoteza că Europa era *deja* penetrată masiv, în centrele de decizie mai cu seamă, de agenţii direcţi sau indirecţi ai bolşevismului.

De bună seamă că cele două ipoteze nu sunt divergente, dintre marii financiari cu interese în zona petrolului existau numeroşi simpatizanţi, în special evrei, faţă de noile evoluţii din URSS. Contele Saint-Aulaire, un rafinat cunoscător al culiselor diplomatice din acele vremuri remarca atunci: *„O presă ingenios dirijată şi susţinută de o parte a finanţei iudaice încuraja tocmai pe cei care preluaseră frâiele puterii la Budapesta, considerându-se un avanpost al revoluţiei proletare mondiale"* (ibidem, p. 177).

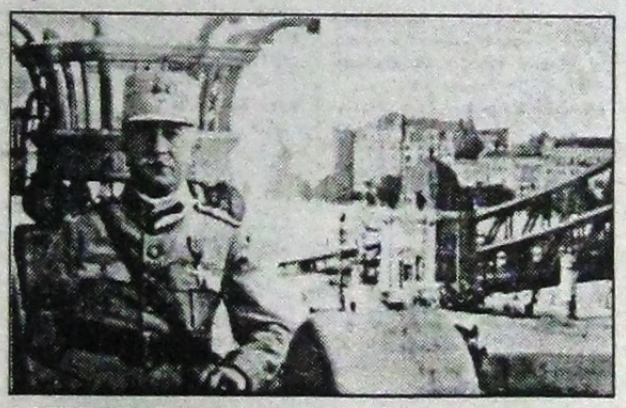

Octombrie 1919. Generalul de divizie Gheorghe Mărdărescu pe terasa hotelului „Gellert"

Opţiunea noastră se îndreaptă spre cea de-a doua ipoteză, mult mai bine instrumentată pentru a decoda profund fenomenul. Amploarea acesteia îi conferă capacitatea de a absorbi o bună parte din elementele celei dintâi. În plus, motivul decisiv al valabilităţii ei poate fi obţinut şi în urma unei evaluări comparative a *reactivităţii* sau *acceptabilităţii* diverselor regiuni europene la întâlnire cu ispita (agresiunea) frontierei kominterniste. Avansarea masivă a frontierei kominterniste spre Europa nu este numai o probă despre forţa uriaşă ce stătea în spatele noului stat sovietic, ci, mai cu seamă, *un barometru ce indica precis boala care împânzise organismul bătrân al vechiului continent.* Un lucru se ignoră cu prea multă uşurătate în analizele consacrate comunismului: agresiunea kominternistă subsuma o *componentă spirituală* esenţială, pe direcţie *anticreştină*, aceasta deţinând procent extrem de ridicat în arsenalul distructiv al bolşevismului. Or, civilizaţia europeană desacralizată îndelung şi vlăguită spiritual nu mai identifica resurse de a rezista unei agresiuni descătuşate pe acest palier. Deloc întâmplător – şi deci predictibil – că prima formulă de ripostă organizată şi conştientă, concretizată mai târziu într-o mişcare politică de dreapta, s-a născut în România, teritoriu capabil prin datele sale primordiale, nu doar să se confrunte militar cu bolşevismul – cum a dovedit-o strălucit în campania din Ungaria –, ci şi să se confrunte *spiritual.* Întreaga cultură română interbelică vine să confirme această asertiune. (Nu trebuie uitat că vectorul acţiunii spirituale şi politice a Mişcării Legionare a fost indicat clar de cuvântul şefului ei, Corneliu Codreanu: *„De vor intra trupele ruseşti pe la noi şi vor ieşi învingătoare, în numele Diavolului, cine poate să creadă, unde este mintea care să susţină, că ele vor pleca de la noi înainte de a ne sataniza, adică bolşeviza? Consecinţele? Inutil a le discuta".* La o asemenea intuiţie globală a agresiunii kominterniste nu se va ridica, în acea vreme, nici o mişcare de dreapta din Europa.)

Se poate concede aşadar că România făcuse în 1918 proba existenţei unei extrem de solide *frontiere spirituale*, opusă funciar agresiunii globale reprezentată de comunism, mai mult, că tocmai frontiera spirituală este „răspunzătoare" pentru riposta militară declanşată de Armata Română. Când „frontierele spirituale" ale unui popor încetează să existe în faţa unui asemenea tip de agresiune, orice ripostă militară devine nu doar caducă, ci *imposibilă*, căci însăşi agresiunea *nu va mai fi resimţită ca atare.*

3 *Pedeapsa kominternistă.* România nu a fost iertată niciodată de centrala moscovită pentru fractura produsă în 1919. Scopul agresiunii lui Béla Kuhn era să facă joncţiunea, undeva la Nordul Moldovei, cu trupele revoluţionare ruseşti sau ukrainiene, axul militar izbutit prin asemenea manevre favorizând dezlănţuirea trupelor revoluţionare spre continent. Geopolitica leninistă care urmărea închegarea unui puternic bloc comunist pe direcţia URSS-Budapesta a fost stopată de Armata Română. România şi-a fixat atunci graniţa de Vest pe Tisa şi cea răsăriteană pe Nistru, cea din urmă nerecunoscută niciodată de Moscova. Pedeapsa kominternistă avea să continue în perioada interbelică prin etichetarea României ca „ţară recţionară, imperialistă, asupritoare a minorităţilor naţionale", în toate documentele Kominternului. Planurile Moscovei vizau declarat dezmembrarea statului român.

Mai târziu, istoriografia marxistă, în fapt kominternistă, a făcut mare tapaj din faptul că „imperialismul burghez din România" a distrus cu armele revoluţia roşie de la Budapesta. În manualele de istorie marxistă postbelice, acţiunea românească din primul război mondial era taxată drept „imperialistă", iar ocuparea Basarabiei considerată un păcat reacţionar greu de iertat. Mai târziu, grupările kominterniste infiltrate la vârf în cultura română au „epurat" definitiv subiectul, manualele de istorie postbelice începând de la un moment dat să nu mai pomenească de războiul românesc victorios cu Ungaria bolşevică, protejând sensibilităţile Moscovei şi Budapestei în jurul acestui subiect.

4 Examinatorul atent al evenimentelor din 1918-1919, dar mai ales al reacţiei Europei occidentale la adresa României, va descifra un aspect cvasi-ignorat în analizele consacrate perioadei interbelice. Jalnicul spectacol politic înfăţişat de cei ce ţineau în mâini frâiele Europei a fost în primul rând un foarte convingător preambul pentru ceea ce avea să se întâmple douăzeci şi cinci de ani mai târziu, în preajma anului 1944, când, şi de data aceasta, Europa s-a dovedit insensibilă şi inconştientă în faţa expansiunii agresive a bolşevismului. *În ambele situaţii, puterile occidentale au dovedit că o condamnare hotărâtă a comunismului nu sunt capabile (dispuse) să practice decât la nivelul vorbelor, nu însă la cel al faptelor.* Căci condamnarea explicită a sistemului comunist din partea puterilor occidentale nu s-a făcut în realitate nici chiar după repudierea lui definitivă de către popoarele răsăritene, obligate, tot de occidentali, să-l suporte vreme de cincizeci de ani.

Dar dacă la 1944, România obedientă şi încrezătoare în buna credinţă a aliaţilor s-a văzut abandonată şi silită să accepte tragicul final parafat de „lumea civilizată", la 1919 evenimentele s-au derulat într-o altă manieră. O decizie politică conştientă şi o armată fermă s-au dovedit capabile să depăşească bălbâiala perfidă a unei Europe infestate deja cu un virus roşu, de care a dovedit că nu a mai scăpat, în fond, niciodată. Nici chiar până în ziua de astăzi.

Dan DUNGACIU

Anul IV Nr. 5 (45)
1-15 Martie 1995

Mitul exterminării evreilor (VII)

2.8 Lagărele de concentrare germane

Pe măsură ce războiul înainta, lagărele de concentrare şi ghettourile au devenit într-adevăr centre importante pentru economia de război germană, şi, iată de ce, *„exploatarea mâinii de lucru evreieşti a fost pentru cel de al III-lea Reich şi oamenii săi o altă sursă de venituri substanţiale"* (82). Lagărul de concentrare Aushwitz, de exemplu, al cărui teritoriu cuprindea o «sferă de interes» de circa 40 km², era centrul de greutate al unei vaste zone industriale. El furniza mână de lucru unor numeroase industrii germane, printre care: IG – Farbenindustrie, Berghütte, Vereinigte Oberschlesische Hüttenwerke AG, Hermann Göringwerke, Siemens-Schuckart-Werke AG, Energie-Versorgung-Oberschlesienn AG, Oberschlesische Hydrierwerke, Oberschlesische Gerätebau G.m.b.H., Deutsche Gas und Russgesellschaft, Deutsche Reichsbahn, Heeresbauverwaltung, Schlesische Feinweberei, Union-Werke, Golleschauer Portland-Zement AG.

În cursul anilor 1942–1944, lagărul central din Auschwitz număra 39 de lagăre exterioare, din care 31 pentru deţinuţii utilizaţi ca mână de lucru; 19 dintre ele foloseau în mare parte deţinuţi evrei. (83)

La Monowitz, uzinele lui IG - Farbenindustrie foloseau 25.000 de deţinuţi de la Auschwitz, în jur de 100.000 de muncitori civili şi în jur de 1.000 de prizonieri de război englezi. (84)

Până şi ghettourile s-au transformat în centre economice de mare importanţă. O dată cu revolta ghettoului din Varşovia *„industria de război germană pierdea, în Est, unul din importantele sale centre de aprovizionare"* (85). Al doilea ghetto ca importanţă economică, după cel din Varşovia, era ghettoul din Lodz: *„Produsele sale de toate felurile şi mai ales industriile sale textile constituiau pentru economia germană un sprijin de mare valoare"*. (86)

Pe 19 ianuarie 1942, a fost creat Oficiul central administrativ şi economic al SS (SS – Wirtschaftsverwaltungshauptamt: SS – WVHA) (87), a cărui menire era tocmai de *„a utiliza pe scară mare mâna de lucru a deţinuţilor"* (88). Pe 3 martie, Himmler a ordonat transferarea inspectoratului lagărelor de concentrare ale SS – Führungshauptamt (Oficiul central de conducere a SS) la SS – WVHA, în scopul de a centraliza în Amtsgruppe D dirijarea eforturilor de război relative la mâna de lucru. (89) Astfel a fost decisă o importantă modificare în cadrul internării în lagăre de concentrare, aşa cum subliniază SS – Obergroppenführerul Pohl, şef la lui SS – WVHA, într-o scrisoare adresată Reichsführerului SS datată 30 aprilie 1942: *„Războiul a făcut să fie necesară o schimbare evidentă a structurii lagărelor de concentrare şi a modificat radical sarcinile acestora în ce priveşte folosirea deţinuţilor. Creşterea numărului deţinuţilor doar din motive de securitate, de reeducare sau de prevenire nu mai este pe primul plan. Accentul principal este pus pe aspectul economic. Mobilizarea tuturor capacităţilor de muncă, pentru sarcinile de război (sporirea armamentului) mai întâi, iar mai târziu pentru construcţiile din timp de pace, trebuie pe zi ce trece pusă mai mult pe primul plan."* (90)

Aceste dispoziţii erau valabile în egală măsură şi pentru evrei. Deja pe 25 ianuarie 1942, Himmler trimisese următorul ordin inspectorului general al lagărelor de concentrare, SS – Brigadeführerul Glücks: *„Dat fiind că pe viitor nu ne vom mai putea baza pe prizonieri de război ruşi, voi trimite în lagăre un mare număr de evrei şi de evreice expulzate din Germania. Pregătiţi-vă să primiţi, în cursul următoarelor patru săptămâni, 100.000 de evrei şi până la 50.000 de evreice în lagărele de concentrare. Importante sarcini economice vor fi încredinţate lagărelor de concentrare în săptămânile următoare. SS – Gruppenführerului Pohl vă va informa în mod detaliat"* (91).

La începutul lui 1943, în jur de 185.000 de evrei erau utilizaţi în industria de război pe teritoriul aflat sub influenţa Reichului. (92)

Pe 7 septembrie 1943, toate lagărele de muncă evreieşti existente în Guvernoratul general – 10 numai în districtul Lublin – au fost preluate de SS – WVHA şi au devenit lagăre auxiliare ale Lublinului. (93)

Pe 5 aprilie 1944, în teritoriile aflate sub jurisdicţie germană, existau 20 de lagăre de concentrare şi 165 de lagăre de muncă. (94)

În mai 1944, Hitler a ordonat să se utilizeze 200.000 de evrei ca mână de lucru în programul de construcţii Jäger (Jäger-Bauprogramm) al directorului ministerial Dorsch. Ordinul privind personalul de supraveghere a fost dat de Himmler pe 11 mai: *„Führerul a ordonat ca 10.000 de Waffen-SS cu ofiţeri şi subofiţeri să fie afectaţi la supravegherea celor 200.000 de evrei pe care Reichsfrerul SS îi trimite în lagărele de concentrare ale Reichului pentru a-i folosi la marile construcţii ale organizaţiei Todt şi alte sarcini de importanţă militară"*. (95)

Fostul ministru ungur de interne, Gabor Wajna, a raportat o declaraţie a lui Himmler din care află că *„de când evreii sunt întrebuinţaţi în programul Jäger, capacitatea de lucru a crescut cu 40%"*. (96)

După o scrisoare a SS-WVHA, datată «Oranienburg, 15 august 1944», rezultă că internarea a 612.000 de persoane – printre care 90.000 de evrei din programul Ungaria – în lagărele de concentrare era iminentă. (97)

Importanţa potenţialului de lucru reprezentat de evrei apare încă şi mai clar dacă se ia în considerare nevoia presantă de mână de lucru a economiei de război germane.

Pe 21 martie 1942, Hitler l-a numit pe Fritz Sauckel ca plenipotenţiar general pentru utilizarea mâinii de lucru, cu sarcina de a asigura această necesitate. (98) Potrivit unui raport trimis de Sauckel lui Hitler şi lui Göring pe 27 iulie 1942, în Reich erau folosiţi 5.124.000 de muncitori străini. În pofida acestui lucru, nevoia de mână de lucru era aşa de mare încât, în ianuarie 1943, Sauckel a ordonat mobilizarea totală a tuturor germanilor pentru economia de război. Pe 5 februarie 1943, la congresul Gauleiterilor care s-a ţinut la Posen, Sauckel a declarat: *„Duritatea nemaiauzită a războiului m-a constrâns să mobilizez, în numele Führerului, mai multe milioane de străini pentru a-i folosi în întreaga economie de război germană în scopul de a-i asigura acesteia un randament maxim."*

Poliţia evreiască acţionând în ghettourile poloneze

Dar la începutul lui 1944, Hitler a chemat 4 milioane de muncitori suplimentari. (99) În paralel, condiţiile de viaţă din lagărele de concentrare erau îndulcite pentru a obţine un randament mai înalt al forţei de muncă a deţinuţilor.

Pe 20 ianuarie 1943, SS – Brigadeführerul Glücks, şef al lui Amtsgruppe D a lui SS – WVHA, le-a transmis comandanţilor lagărelor de concentrare ordinul lui Himmler din 28 decembrie 1942 (100) de a reduce prin toate mijloacele mortalitatea din lagăre, considerându-i ca *„personal responsabili de epuizarea oricărei posibilităţi de a menţine forţa fizică a deţinuţilor"*. (101)

Ca urmare a acestui ordin – aşa cum a subliniat pe 30 septembrie 1943 SS – Obergruppenführerul Pohl într-un raport statistic înaintat Reichsführerului SS – graţie îmbunătăţirilor condiţiilor igienice, de alimentaţie şi de îmbrăcăminte, mortalitatea în lagărele de concentrare era în continuă diminuare, scăzând de la 10% în decembrie 1942 la 2,09% în august 1943. (102)

Un ordin al SS – WVHA din 18 noiembrie 1943 dat conducerii Auschwitzului prescria să se acorde o primă deţinuţilor – chiar şi celor evrei – care se distingeau la lucru. (103)

«Exterminarea» evreilor era deci o absurditate economică, aşa cum recunoaşte însuşi Poliakov (104), cu atât mai mult cu cât, potrivit lui Collotti: *„Necesitatea economică de a se servi de munca lor a fost între altele cea care a împiedicat exterminarea masivă, voită de Hitler, a prizonierior sovietici."* (105)

Dar dacă necesitatea economică a germanilor era aşa de presantă în ce-i priveşte pe ruşi, de ce nu ar fi fost ea în egală măsură şi în ce îi priveşte pe evrei?

Istoricii oficiali replică susţinând că «exterminarea» evreilor, corespunzând obiectivului fundamental al Führerului, prima asupra oricărei exigenţe economice, chiar cu riscul de a îmbrăca un caracter net anti-economic. Hannah Arendt formulează într-un mod admirabil această teză: *„Caracterul incredibil al ororilor este strâns legat de inutilitatea lor pe plan economic. Naziştii au împins fără înconjur inutilul până la păgubitor atunci când, în plin război şi în pofida penuriei de materiale de construcţie şi de material rulant, ei au clădit enorme şi costisitoare întreprinderi de exterminare şi au organizat transportul a milioane de oameni. Din punctul de vedere al unei lumi strict utilitariste contradicţia manifestă între acest mod de a acţiona şi imperativele militare conferă întregii întreprinderi un aer nebunesc şi himeric."* (106)

Nu este decât prea lesne de obiectat că, dacă «exterminarea» evreilor era atât de importantă pentru Hitler încât să facă să treacă pe planul secund necesităţile imperioase ale economiei de război germane iar aceasta până la a fi păgubitoare, el cert nu ar fi îngăduit – până în timpul primilor doi ani de război – emigrarea a cel puţin un milon de evrei!

În realitate, «Europa-Plan» ale cărui negocieri au început sub formă oficială în primăvara lui 1944, arată în ce măsură naziştii au fot utilitarişti în ceea ce-i priveşte pe evrei. Himmler propunea schimbul unui milion de evrei (copii, femei, oameni în vârstă) *„pentru 10.000 de camioane, o mie de tone de cafea şi ceva săpun"*. (107)

Joel Brand, care conducea negocierea din partea evreiască, s-a dus la Istambul şi de acolo la Cairo. *„În realitate obstacolele au apărut dinspre partea aliaţilor. Joel Brand a fost internat de autorităţile britanice, fără a fi avut posibilitatea de a-şi îndeplini misiunea; iar State Department i-a interzis doctorului Schwartz, directorul lui American Jewish Joint, să trateze cu supuşi inamici."* (108)

Joel Brand a reuşit să-i transmită propunerea germană Lordului Moyne, pe atunci ministru de Stat britanic pentru Orientul Mijlociu, care i-a răspuns: *„şi ce să fac cu un milion de evrei? Unde să-i pun?"* (109)

Fragilitatea tezei sus menţionate este strâns legată de fragilitatea motivelor presupuse a explica «exterminarea» evreilor.

Aproape toţi istoricii oficiali sunt siguri că aceste motive trebuie căutate în pretinsa concepţie naţional-socialistă potrivit căreia evreii, ca «rasă inferioară», erau de exterminat «pentru singurul fapt că erau evrei».

Această teză este categoric dezminţită de realitatea politicii în materie de emigrare – făcută chiar cu forţa! – susţinută de guvernul Reichului până în timpul primilor doi ani de război. Poliakov recunoaşte el însuşi fără jumătăţi de măsură lipsa de fundament a acestei teze. După ce şi-a pus «sfâşietoarea întrebare» cu privire la motivul pentru care a fost luată decizia de «exterminare», el continuă:

„«Ura faţă de evrei», «nebunie a lui Hitler», sunt termeni prea generali şi care, prin chiar aceasta, nu vor să spună nimic; iar Hitler – cel puţin câtă vreme soarta celui de al III-lea Reich nu era pecetluită – ştia să fie un politician calculat şi priceput. Am văzut, de altfel, că exterminarea evreilor nu făcea nicidecum parte din ansamblul obiectivelor naziste. De aceea, pentru ce a fost luată această hotărâre, care a văzut cât de iraţională era, şi de ce exact în această epocă dată?

Să încercăm deci să vedem mai departe, rămânând perfect conştienţi cât de speculative şi de fragile pot fi asemenea deducţii, în absenţa oricărei mărturii, a oricărui proces verbal, a oricărei piese incontestabile." (110)

Cu alte cuvinte, se ignoră nu numai când şi de către cine, dar chiar şi pentru ce ar fi fost luată decizia de «exterminare».

În privinţa motivelor acestei pretinse decizii într-adevăr, istoriografia oficială nu este în măsură să furnizeze decât «deducţii», care sunt «speculative» şi «fragile» şi de altfel sunt în contradicţie manifestă de REALITATEA politicii naţional-socialiste în materie de emigrare evreiască.

Că acest lucru este adevărat aproape *ad litteram* este demonstrat de următorul raţionament al lui Robert Cecil, «subdirector al şcolii specializate în studii europene contemporane» Universităţii Reading şi, din 1968, profesor de istorie contemporană germană la această universitate»: *„Masacrul slavilor, ca şi cel al evreilor, a fost un omicid ritual, care nu numai că nu a contribuit cu nimic la victoria militară a aşa cum vom vedea în curând, a stânjenit considerabil Wehrmachtul în misiunea sa."* (111)

Carlo MATTOGNO
Traducere de Eugenio MOROLDO
(Sfârşitul primei părţi)

Note:

(81) Léon Poliakov, Bréviaire de la haine, op. cit., p. 3.

(82) Idem, p. 83. A se consulta cu privire la aceasta documentaţia - văzută sub unghiul exterminaţionist – a lui Joseph Billig din: Les Camps de concentration dans l'économie du Reich hitlérien, Presses Universitaires de France, 1973 (Lagărele de concentrare în economia Reichului hitlerist).

(83) Contribuţie la istoria KL Auschwitz, Editura Muzeului de Stat din Oswiecim, p. 44-57.

(84) Central Commission for Investigation of German Crimes in Poland, German Crimes in Poland, Varşovia 1946, vol. I, p. 37 (Comisia centrală pentru cercetarea crimelor germane în Polonia, Crimele germanilor în Polonia).

(85) Léon Poliakov, bréviaire de la haine, op. cit., p. 270.

(86) Idem, p. 120.

(87) NO-495; NO – 719.

(88) Léon Poliakov, Bréviaire de la haine, op. cit., p. 84.

(89) PS – 1063.

(90) R – 129.

(91) NO – 500.

(92) NO – 5194.

(93) NO – 599.

(94) NO – 020 – a.

(95) NO – 5689.

(96) NO – 1874.

(97) NO – 1990.

(98) Enzo Collotti, La Germania nazista, Torino 1973, p. 266.

(99) Idem, p. 267.

(100) Gerald Reitlinger, La soluzione finale, op. cit., p. 149.

(101) NO – 1523.

(102) PS – 1469.

(103) Hefte von Auschwitz, Wydawnictwo Panstwego Muzeum Oswiecimiu, 6, 1962, p. 78.

(104) Léon Poliakov, Bréviaire de la haine, op. cit., p. 89.

(105) Enzo Collotti, La Germania nazista, op. cit., p. 267.

(106) Hannah Arendt, Le Système totalitaire, Paris 1972, p. 182 (Sistemul totalitar).

(107) Gerald Reitlinger, La Soluzione finale, op. cit., p. 544.

(108) Léon Poliakov, Bréviaire de la haine, op. cit., p. 296.

(109) Gerald Reitlinger, La Soluzione finale, op. cit., p. 546.

(110) Léon Poliakov, Bréviaire de la haine, op. cit., p. 126.

(111) Robert Cecil, Il mito della razza nella Germania nazista. Vita di Alfred Rosenberg, Milano 1973, p. 199 (Mitul rasei în Germania nazistă. Viaţa lui Alfred Rosenberg).

Un mare istoric român, dl Gheorghe Buzatu, se pronunţă

– fragmente dintr-un interviu publicat în „Evenimentul" (Iaşi), nr. 1053, sub titlul „Istoria se repetă ca într-o spirală" –

La întrebarea legată de pericolele ce ameninţă astăzi România, distinsul istoric răspunde:

„La adresa României planează din nou mari pericole. Este vorba de imperialismul rusesc, de revizionismul maghiar şi de propaganda evreiască. Ungurii emit din nou pretenţii teritoriale şi în orice ocazie încearcă să aducă prejudicii României. Nu scapă nici o ocazie pentru a ne creea probleme şi este clar că ei vizează din nou Transilvania. Cred că şi ruşii ar putea să se folosească de această situaţie, pentru că imperialismul rusesc este în plină ascensiune. Prapaganda evreiască foloseşte şi ea orice prilej pentru a ne denigra. Dacă nu vom contracara aceste tendinţe, vom avea surprize ca în anii '40, când trupele române au fost atacate, în Basarabia, de populaţia evreiască. Românii s-au simţit atunci ca într-un stat străin, deşi evreii făcuseră o declaraţie de interese politice în România. Au fost în primele rânduri ale mişcării comuniste iar când barca a început să ia apă, au trecut de partea cealaltă. De ce un om ca Silviu Brucan trebuie să ne dea acum lecţii de democraţie, când el a fost implicat în procesul intentat lui Iuliu Maniu? Lucrurile trebuie privite în profunzime. Evreii se interesează despre ce se scrie în legătură cu trecutul şi asta mă nelinişteste cel mai mult. Cum apare ceva despre legionari, ei reacţionează ca şi cum ar lua foc lumea. Al doilea război mondial nu l-

Şi azi ca ieri

de Sergiu Mandinescu

Şi azi ca ieri dăm chiot de alarmă
Dar nu ne-aud îndepărtaţii semeni.
Cezarii au vitat de plug şi armă,
Cato e mort iar Scaevola deasemeni.

Ei ne aud dar zariştile ard
Un nou Attila spulberă pământul.
Cu gândul leu, cu duhul leopard,
Mai mânios în grai, ca iarna vântul.

Şi azi ca ieri, ei nu ne-aud. Dar vai!
Se prăbuşesc cu vuiet catedrale,
Sălbaticile hoarde din Altai,
Cotreeră cetăţi voievodale.

Parisul înalţă nou-i Capitoliu
Iar Roma glorioasa-i togă-şi poartă
Pe când mereu cu sufletele-n doliu
Şi azi ca ieri cerşim din poartă-n poartă.

Şi azi ca ieri sub cer venetian
Se plimbă elegantele gondole
Pe când de-acelaşi scut daco-roman
Se frâng şi cad săgeţile mongole.

Vă apără un neam necunoscut;
Sorbona, Salamanca, Oxford, Jena
Şi azi ca ieri noi stăm la Nistru scut
Să nu ajungă Asia pe Sena.

Nici ţara lui Columb – Noua Eladă,
Cu cavalcada geniilor ei
Nu-şi trage încă uriaşa-i spadă,
Iar peste noi trec iarăşi anii grei.

Nu fremătaţi pe nările subţiri,
Nu ridicaţi sprânceana a uimire,
S-a-ntunecat potop de năvăliri
În sângele acestei ţări martire.

Şi azi ca ieri duşmanii noştri spun
Că suntem un popor înapoiat.
Dar coborâţi pe plaiul nost' străbun
Şi pipăiţi că nu-i adevărat.

Ca luptătorul care n-are timp
Să-şi lege rana în toiul bătăliei,
Noi mai purtăm pe frunte câte un ghimp
Sau răni pe trup din vremile urgiei.

Dar n-am împrumutat vreun cult nedemn
Şi zei păgâni nu-şi fac aicea vatra
Bisericile noastre sunt de lemn
În schimb credinţa noastră e de piatră.

Cu beznele încleştat ca un amurg
Se luptă neamul fulgerând spre moarte
Pe când, căzuţi sub cupe care curg,
Cezari nebuni benchetuiesc departe.

Treziţi-vă cât capetele voastre
Nu-mpodobesc al Asiei oblânc.
Treziţi-vă, cu lacrimile noastre
Vă luminăm prăpastia-n adânc.

Şi azi ca ieri Caligula petrece
Dar răsturnaţi-l şi veniţi sub scut.
Căci, dacă peste ţara mea vor trece
veţi zace poate mii de ani sub cnut.

Ajun de epocală bătălie
Attila se înalţă din infern,
În fruntea lumii aşteptăm să vie,
O spadă grea, un Aetius modern.

(Din volumul: Radu Ciuceanu, „Potcoava fără noroc", Ed. Meridiane, 1994)

deziune la Marea Unire din 1918. Regele Craiol al II-lea, a cărui metresă era evreică, s-a întrebat atunci: „Ce se întâmplă cu această populaţie? Până astăzi le-am oferit casă, le-am dat cetăţenie română". Astăzi nu mai este de conceput ca propaganda evreiască să ne acuze de greşeli imaginare, nu mai putem concepe ca orice eveniment care are legături cu trecutul nostru istoric să fie interpretat tendenţios de evrei. Datorită lor noi am fost în lagărul comunist şi acum ni se care socoteală pentru pedeapsa de a fi stat aici.

Ei au interese mari în România. Au avut aici proprietăţi pe care vor să le recapete. Dar dincolo de aspectul economic, ei au şi au pornit nici Antonescu, nici legionarii, ci a fost pregătit de marile puteri. Ei însă vor să ne simţim vinovaţi pentru greşeli pe care nu le-am comis noi. Atât timp cât ei nu vor înţelege acest lucru nu va fi linişte în privinţa trecutului. Câţi istorici români se pronunţă în legătură cu problemele controversate ale istoriei Israelului? Or, la noi, când a apărut Mişcarea Pentru România a lui Marian Munteanu am fost etichetaţi în fel şi chip. Se ignoră voit faptul că Mişcarea Legionară nu poate fi ceea ce a fost, pentru că lumea a evoluat, pentru că lumea a evoluat timp de 50 de ani. Vechii militanţi legionari au acum 60-70 de ani şi nu mai pot face nimic. Poate că erau conştienţi de crima ce o săvârşeau. La Iaşi, a activat una dintre cele mai puternice grupări legionare din România, pentru că era necesară existenţa unei mişcări patriotice care să dejoace aceste planuri. Din acest punct trebuie privită în primul rând Mişcarea Legionară. Că legionarii au înfăptuit şi crime, aceasta este o altă problemă. Influenţele nefaste au apărut odată cu ascensiunea aripii conduse de Horia Sima. Unii lideri legionari, care trăiesc în Occident, detestă şi acum faptele reprobabile. Trebuie să se facă o distincţie clară între legionarii care au înfăptuit crime şi cei care au apărat idealurile noastre naţionale. Nu putem uita că ultimii au în rândul tinerilor vor mai avea ecou ideile legionare. Aici se naşte o întrebare: ce alternativă oferă actualele partide politice tinerilor? Atât partidele de guvernământ, cât şi cele din opoziţie nu oferă aproape nimic."

În legătură cu posibila reapariţie a Mişcării Legionare în România, dl . Gheorghe Buzatu afirmă:

„În primul rând cred că foarte mulţi au o idee deformată despre ceea ce a fost Mişcarea Legionară. În general când se vorbeşte despre legionari se amintesc doar crimele săvârşite în 1940. Dar Mişcarea Legionară, creeată în 1927, a avut nişte idealuri nobile. Ea a grupat elita intelectuală a ţării din perioada interbelică, studenţii, elevii. A fost cea mai puternică replică dată mişcărilor care atentau la integritatea şi suveranitatea României. La Iaşi, de exemplu, se afla o importantă celulă a comuniştilor care complotau cu sovieticii pentru subjugarea ţării noastre. Ei îi cereau lui Lenin bani pentru finanţarea propagandei. Am găsit în arhive o scrisoare expediată de Lenin către Béla Kuhn, liderul comunist maghiar, în care se spunea: «Vom face o revoluţie comunistă mondială. Vom trece şi peste România». Aceste scrisori au fost îngropate în beton pentru a nu putea fi citite decât într-un viitor foarte îndepărtat, ceea ce denotă că erau conştienţi de crima ce o săvârşeau. La Iaşi, a activat una dintre cele mai puternice grupări legionare din România, pentru că era necesară existenţa unei mişcări patriotice care să dejoace aceste planuri. Din acest punct trebuie privită în primul rând Mişcarea Legionară. Că legionarii au înfăptuit şi crime, aceasta este o altă problemă. Influenţele nefaste au apărut odată cu ascensiunea aripii conduse de Horia Sima. Unii lideri legionari, care trăiesc în Occident, detestă şi acum faptele reprobabile. Trebuie să se facă o distincţie clară între legionarii care au înfăptuit crime şi cei care au apărat idealurile noastre naţionale. Nu putem uita că ultimii au colaborat cu marii bărbaţi ai neamului Iuliu Maniu şi I. C. Brătianu. S-au aflat împreună pe aceeaşi baricadă. În ceea ce priveşte prezentul, atât timp cât ţara va fi în pericol se vor afirma noi grupări naţionale şi creştine."

La întrebarea legată de arhivele şi tezaurul confiscate de Moscova, dl.Buzatu precizează:

„Arhivele există pentru că şi eu am cotrobăit prin ele. Problema este că acolo se află şi alte arhive şi nici ei nu ştiu exact ce au. Există pericolul că dacă unul dintre cei care ştie moare, să fie pierdute pentru totdeauna anumite segmente. Când am fost împreună cu echipa pe care am condus-o am făcut 33 de mii de copii xerox care au costat 10.000 de dolari. Din păcate nu avem informaţii precise asupra a ceea ce se află acolo. De exemplu, am aflat absolut accidental de arhiva de război a mareşalului Antonescu. Este bine că am reuşit să cercetăm aceste arhive pentru că, iată, cercetarea arhivei Cominternului ne-a relevat cine erau cei care raportau tot ceea ce se întâmpla în România— Gheorghe Gheorghiu Dej şi colaboratorii erau faţada fiind şi ei la rândul lor supravegheaţi— Ana Pauker, Iosif Vişinschi, Alexandru Moghioroş şi Teoharie Georgescu— aceştia raportau în acei ani absolut tot ceea ce se întâmpla în România. În ceea ce priveşte tezaurul, asta este o problemă mai delicată. Când am fost eu la Moscova în această problemă preşedintele Dumei de Stat nu a dat un răspuns satisfăcător pretextând că nu se cunoaşte nimic de soarta acestuia. Singura problemă care merită atenţia este legată de faptul că există documente care atestă plăţi făcute în bijuterii către comuniştii români pentru susţinerea materială a partidului. Bine că am reuşit măcar o parte din acest tezaur să-l recuperăm. Mă refer de exemplu la „Cloşca cu puii de aur". Avem aici însă un mare avantaj: avem lista completă a valorilor conţinute în acest tezaur şi cunoaştem ce să cerem. Cărţi, manuscrise şi tezaurul Băncii Naţionale care era evaluat la vremea respectivă la 600 milioane lei aur, ceea ce ar echivala astăzi câteva miliarde de dolari."

Notă: *Nu putem fi decât onoraţi de aprecierea distinsului istoric faţă de MPR, cuprinsă în interviu: „Dintre toate programele de partid pe care le-am citit, cel mai bun mi s-a părut cel al Mişcării Pentru România".*

Redacţia

Mulţumim

tuturor prietenilor noştri care au trimis donaţii pentru susţinerea revistei „Mişcarea". Sprijinul Dumneavoastră este esenţial pentru apariţia revistei.

Fiecare donator va primi în scris confirmare de primire din partea Direcţiei Administrativ-Economice a MPR.

Să sprijinim „Mişcarea"!

Revista "Mişcarea" poate fi sprijinită prin:
- contractarea cât mai multor abonamente;
- donaţii de sume băneşti;
- donaţii de materiale necesare activităţilor redacţionale;
- răspândirea şi difuzarea publicaţiei.

Donaţiile în obiecte

constând în materiale de birou, aparatură tehnică şi electronică (computere, fax, xerox, reportofoane, aparatură audio şi video, accesorii etc.) precum şi orice alte materiale care pot fi utilizate în activitatea redacţională se trimit prin colet poştal (sau prin intermediar) pe adresa:

Mişcarea Pentru România
Direcţia Administrativ Economică
Str. Scărlătescu nr. 14, sector 1
Bucureşti, cod 78158

A B O N A M E N T E

Persoane domiciliate în România
Un an (24 apariţii ale revistei): 10.000 lei
6 luni (12 apariţii): 6.000 lei
Veteranii de război, foşti deţinuţi anticomunişti, pensionarii, studenţii şi elevii beneficiază, la cerere, de o reducere de 50%. În aceste situaţii este necesară prezentarea unui document justificativ (adeverinţă, talon pensie etc.)

Persoane juridice române
(Instituţii, organizaţii)
Un an: 25.000 lei
Instituţiile creştine ortodoxe şi bibliotecile publice: 10.000 lei pe an.

Abonamente pentru străinătate
Un an: 50 $ sau 80 DM

Abonamentele contractate rămân valabile indiferent de fluctuaţia preţurilor. În caz de întârziere a apariţiilor, abonamentele se prelungesc automat.

Expediaţi banii pentru abonament prin **mandat poştal** (sau prin virament) într-unul din **conturile noastre bancare** specificate în caseta alăturată. Vă rugăm să completaţi cât mai clar **adresa** la care doriţi să primiţi revista.

Sumele băneşti destinate revistei „Mişcarea" se trimit prin **mandat poştal** (sau virament) într-unul din conturile noastre bancare deschise la

Banca Română pentru Dezvoltare – Bucureşti „Unirea" (BRD–Unirea)
pe numele:
„Mişcarea Pentru România"
Cont nr. 40.729.96.133.178. (pentru Lei)
Cont nr. 15.207.96.133.178 (pt. $ şi DM)
Nu uitaţi să precizaţi destinaţia sumelor expediate („Abonament", „Donaţie" etc.).

Publicaţia „Mişcarea" este editată de **Mişcarea Pentru România**, formaţiune politică înregistrată la Tribunalul Municipiului Bucureşti, prin Decizia civilă nr. 33/23.12.1991, dosar nr. 31/P/1991.

Direcţia publicaţiei „Mişcarea" este asigurată de Departamentul Relaţii Publice al MPR.

Redactor Şef: Dan DUNGACIU

Tehnoredactare computerizată:
SOCIETATEA CULTURALĂ „LAMURA"
Tehnoredactor: Nicoleta NEAGU

Adresa redacţiei:
Str. Scărlătescu nr.14, Sector 1, Bucureşti Cod 78.158
Tel.: 659.45.72.
Fax: 312.41.15.

Relaţii cu publicul:
miercuri şi vineri
orele 16.00–20.00

Punctele de vedere susţinute în paginile revistei „Mişcarea" nu pot fi atribuite organizaţiei Mişcarea Pentru România. MPR îşi asumă responsabilitatea numai pentru documentele sau comunicatele publicate de către reprezentaţii săi autorizaţi sub semnătură oficială (cu precizarea funcţiei deţinute în cadrul MPR).

Preluarea sau reproducerea unor articole (integral sau fragmente) apărute în paginile revistei „Mişcarea" nu este permisă decât cu acordul scris al Redacţiei.

Anul IV Nr. 5 (45)
1-15 Martie 1995

„Adevărata creație intelectuală este o formă a diaconiei"

- convorbire cu dl Mihail Diaconescu -

Reporter: *Domnule profesor Mihail Diaconescu, publicul vă cunoaște mai ales ca scriitor. Sunteți autorul uneia dintre cele mai importante opere în proză create până acum în literatura română. Ea a fost recunoscută ca atare nu numai de critica și istoria literară ci și în cadrul larg al celor mai variate orientări. Intelectuali din diverse domenii - istorie, literatură, teologie, sociologie, politologie, stilistică lingvistică, diplomație, psihologie - au găsit în romanele D-voastră idei, teme, demonstrații și subiecte pe care le-au putut dezvolta și teoretiza din unghiul de privire al specialității lor. D-voastră nu sunteți însă numai scriitor. Sunteți un reper pentru generația noastră. V-aș ruga să încercați, pentru cititorii noștri, o prezentare a coordonatelor generale pe care se înscrie activitatea D-voastră.*

Mihail Diaconescu: Mă consider un diacon al Cuvântului. Spun aceasta cu sfială. Diaconia este vocație creștină și imperativ divin. Numele de diaconie este dat oricărei forme de servire în cadrul instituției divine-umane a Bisericii, așadar și celei artistice. În acest sens fiecare din noi este un diacon al valorilor și idealurilor în care credem, al Cuvântului înomenit. Aceasta implică, bineînțeles, o imensă responsabilitate morală, o întreagă etică a lucrului bine făcut. Idealul sacru al diaconiei își are fundamentarea în învățătura revelată despre relația ontologică între oameni. Tendința diaconică își soarbe puterea din ea și are ca țintă menținerea sau întărirea acestei unități. În actul diaconiei participăm în mod liber și responsabil la viața celor care ne sunt dragi, în care credem și care ne semnifică. Diaconia ne descoperă ceva profund și esențial din dinamismul relațiilor interumane. Ea este o componentă decisivă a transfigurării spirituale a lumii. În actul diaconiei se exprimă tot ceea ce este mai uman în om. În diaconie se descoperă de asemenea caracterul integral al existenței creștine active. În trăirea diaconică dilema dintre „orizontal" și „vertical" dispare, deoarece nevoia de deschidere umană, de comuniune și comunicare, vine dintr-o aspirație existențială profundă. Ortodoxia a îmbinat întotdeauna elementul spiritual cu cel social, cu cel național și cu cel creator. Aceasta este una dintre sursele puterii ei spirituale. Ca romancier mă consider un continuator al marii lecții de artă și de viață oferite de strălucita grupare de scriitori, teologi și filozofi de la *Gândirea*. Revista *Gândirea* a fost și rămâne cea mai importantă publicație din cultura română a acelui secol. Modelele mele spirituale sunt tatăl meu - preotul ortodox și învățătorul de țară Aurelian Diaconescu, binecuvântată fie-i memoria ! și Părintele profesor Dumitru Stăniloae, pe care am avut marea șansă de a-l frecventa în ultima parte a vieții sale. Consider că romanele istorice pe care le-am scris, formând laolaltă ceea ce eu numesc o *„fenomenologie narativă a spiritului românesc"* fixează coordonatele generale în care se înscrie creația mea literară. Eu cred că această creație este un act de datorie și de diaconie față de neamul românesc, față de toți cei pe care îi iubesc.

Rep.: *Încercați să nuanțați convingerea D-voastră despre relația dintre diaconia creștină și actul creației literare.*

M.D.: Este o relație de o inepuizabilă complexitate, pe care în dialogul nostru n-o putem schița decât sumar. Arta înțeleasă ca diaconie luminează situația specială a creatorului ca parte dintr-un întreg - „pars pro toto". Opera autentică revelează ceea ce este uman în ea. Revelează spiritualitatea artistului și a nemului său, a oamenilor de pretutindeni. În actul comunicării estetice, creatorul se substituie celor pe care el îi exprimă. El vorbește în numele lor, al celor care cred în el, al poporului său, al timpului său. De aceea substituirea este o încununare a unității complexe și inextricabile a celor pe care artistul îi exprimă. Artistul este chemat, ales de Pronie. Adevăratul artist nu vorbește niciodată doar despre el. Exprimându-se, el ne exprimă pe noi toți. Dacă nu reușește să fie o parte dintr-un întreg, artistul nu există. Cinismul și egolatria ca principii de viață sunt aberații, expresii ale decăderii. Substituirea este astfel o împlinire firească a unității și a alegerii, a căror fundamentare este dată de solidaritate. Ea, solidaritatea, explică unitatea, alegerea și substituirea. Solidaritatea asigură unitatea de voință și de acțiune a oamenilor. În numele solidarității alegerea de care se bucură un artist devine diaconie. Diaconia este vocația sacră și un act conștient de solidaritate. Substituirea este astfel un model sublim al diaconiei. Cei mai de seamă intelectuali și artiști sunt diaconi și profeți ai neamului lor. Așa își înțelegeau misiunea lor Bălcescu, Eminescu, Hașdeu, Iorga, Goga, Nae Ionescu, Crainic, Vasile Voiculescu, Octavian Onicescu, Mircea Eliade, D. Stăniloae, I. G. Coman și mulți alți mari creatori, care au acționat în sensul unui misionarism și profetism românesc în lumea lor și în cea de mâine. Cele mai importante aspecte ale diaconiei sunt, în conformitate cu principiile teologice, *recapitularea, creația și trimiterea*. Altfel spus, artistul recapitulează, la nivelul existenței sale unice și irepetabile, destinul neamului său. El creează, instituie teleologic o operă, sporind astfel realul, dându-i sensuri și semnificații noi. El trimite această creație în lume determinând evoluția ei spirituală. Substanța diaconiei este devotamentul față de cei dragi, față de neamul tău, ca realitate spirituală sublimă, ca parte a omenirii și a lumii create. Teologia dogmatică, teologia morală și eclesiologia ortodoxă revelează situația aparte, infinit de complexă a artistului ca diacon, profet și parte a întregului pe care îl semnifică. Antropologia creștină și estetica Ortodoxiei explică această situație ca manifestare a spiritualizării continue a lumii permanent însetate de creatorul ei.

Rep.: *Una dintre preocupările D-voastră constante, în calitate de istoric literar, dar, cred că, înainte de aceasta, în calitate de intelectual atașat de spiritualitatea neamului său, o constituie literatura creștină străromână. De regulă, istoriile literaturii române apărute la noi în ultimele decenii nu o menționează decât cel mult în treacăt, necum să aibă un capitol dedicat acestui domeniu. Nici după Decembrie 1989 nu s-a produs vreo schimbare în receptarea la nivel instituțional a acestui teritoriu fundamental al culturii noastre. Istoriile literare apărute de atunci se deschid, în general, tot la „scrisoarea lui Neacșu" ori la cronicari, iar în programele de învățământ universitare nu apare vreo bibliografie pe această temă, deși material există. Este acesta (numai) încă un caz nefericit de nereceptare, de orbire în fața unor chestiuni majore din istoria culturii române, așa cum au mai fost, din păcate, atâtea altele?*

M.D.: Este o situație absurdă. Ceva între ridicol, caricatural și grotesc. *Toate*, subliniez *toate*, istoriile literare franceze au un capitol inițial în care sunt consemnați, analizați, comparați autori ca Decimus Magnus Ausonius din Burdigala (orașul Bordeaux de azi), Hilarius din Pictavium, Suplicius Severus din Aquitania, Claudius Rutilius Namatianus, Caius Modestus Sidonius Apollinaris, Salvian din Massalia, Prosper din Aquitania, Paulinus din Petrecora, Claudianus Mamertus, Alcimus Avitus, Venantius Fortunatus, Georgius Florentius Gregorius, Landfulus Sagax și alții, care au ilustrat literatura galo-romană din secolele IV-X. Acești autori au scris în limba latină. Ei aparțin deci, în egală măsură, ultimei faze a literaturii antice și primei faze a ceea ce marele învățat Ernst Robert Curtius numește „Evul Mediu latin". Indiferent însă că i se spune Gregorius Turenensis sau Grégoire de Tours, cel ce a scris între 576-591 *Historia francerum* în zece mari volume nu lipsește din nici o istorie a literaturii franceze. Este, cum se spune, un fapt de la sine înțeles. Aceeași situație o găsim în cuprinsul tuturor, subliniez înadins, *al tuturor* istoriilor literare germane în care creația poetică latină din epoca dinastiei saxone a Liudeflingilor (919-1024), așa numita perioadă a împăraților Ottoni, este pe larg prezentată prin lungi șiruri de autori și opere scrise în limba latină. Sunt amplu comentați scriitorul teolog Ekkshard de la Sankt Gallen și poemul său latin *Waltharius*; fabula satirică *Ecbasis captivi (Fuga captivului)*, scrisă în hexametri; cronica latină a Saxonilor (*Saxen chronik*) scrisă de Widukind von Corvey și dedicată împăratului Otto I cel Mare; poetesa Hrothswith de la mănăstirea Grandesheim, care și-a scris între 955-970, într-o latină relativ corectă, toate legendele și compunerile sale imitate după Terentius; variatele compuneri latine ale unor autori germani păstrate în așa numitul *Manuscris de la Cambridge*; variate alte opere. În toate istoriile literaturii spaniole găsim în paginile sau capitolele inițiale date despre literatura hispano-romană din secolele V-VIII, când în Peninsula Iberică a înflorit statul vizigot. Este perioada când a trăit și creat marele scriitor bisericesc Isidor de Sevilla, ultimul mare autor patristic al Bisericii din Occident (a trăit între 560-636), autorul celebrului tratat *Origini* (sau *Etimologii*). Diversele istorii ale literaturii, culturii și civilizației italiene, oricine ar fi autorii lor, discută și ele, în mod firesc perioada de început a Evului Mediu, respectiv epoca în care au trăit scriitori italo-romani ca Boethius, Papa Grigorie cel Mare, Paulus Diaconus (Paolo Diacono) și alții. Ceea ce este firesc pentru istoriile literare ale diverselor culturi occidentale, în special al celor neolatine, devine o problemă pentru istoricii culturii și literaturii române. Personal am pledat consecvent și pledez în continuare pentru includerea scriitorilor daco-romani de valoare universală în istoriile noastre literare în programele analitice ale liceelor și ale facultăților de filologie și de istorie și îndeosebi în planurile editurilor. Volumul meu de studii și comunicări *Istorie și valori*, pe care D-voastră domnișoară Sandra Cristea, l-ați comentat atât de nuanțat în revista *Mișcarea*, susține, încă o dată, acest punct de vedere. Noi nu ne putem lipsi de cele patru secole de cultură daco-română de valoare universală, care ne aparțin în mod firesc. Eminentul istoric literar Ion Rotaru a dedicat de asemenea literaturii daco-romane un amplu și substanțial capitol în volumul I al noii ediții a vastei sale sinteze *Istoria literaturii române*. Profesorul Gabriel Țepelea a început și el să lucreze în acest domeniu. Până când scriitorii teologi daco-romani de valoare universală își vor căpăta locul meritat în conștiința publicului nostru mai e însă mult de lucru. Deocamdată despre ei se scrie mai mult în străinătate decât la noi. Owen Chadwick, rectorul Universității din Cambridge, i-a dedicat strămoșului nostru, Sfântul Ioan Cassian, o amplă și substanțială monografie critică. Cel mai mare istoric al Franței în acest secol, Henri Irénée Marreu, i-a dedicat, și el, Sfântului Ioan Cassian un studiu fundamental *La patrie de Jean Cassian*, care ar trebui tradus în limba română. Ca să poată să scrie această lucrare Marreu a umblat în vara anului 1947 prin toată Dobrogea. În fond, el ne-a făcut un imens serviciu. La celălalt capăt al lumii profesorul Philippe Rousseau de la Universitatea din Auckland (Noua Zeelandă) a dedicat și el un substanțial studiu strămoșului nostru, Sfântul Ioan Cassian. La Atena marele savant Dimitries Balanos a dedicat și el importante studii aceluiași Sfânt daco-roman Ioan Cassian. Când eu propun însă la Institutul *G. Călinescu* al Academiei Române ca autorii daco-romani de valoare universală să figureze într-un viitor dicționar al scriitorilor noștri, o cuconiță speriată de sinteza de teologie mistică, teologie dogmatică și teologie pastorală din operele lor, cade dintr-o dată la paradox întrebându-se dacă autorii daco-romani de valoare universală au ceva în comun cu istoria noastră și cu soarta viitorului dicționar.

Rep.: *Cum vă explicați absența scriitorilor daco-romani de valoare universală din sintezele noastre de istorie literară ba chiar și din conștiința unora care își spun istorici literari?*

M.D.: Absența aceasta este rezultatul persecuțiilor din perioada comunistă. Toți scriitorii daco-romani au fost teologi de mare vocație. Ei au dezbătut marile probleme ale doctrinei ortodoxe hristologice în luptă cu ereziile timpului, îndeosebi cu arianismul și monofizismul. Ei au apărat diofizismul ortodox în scrieri epice, lirice, catehetice, teologice de o excepțională varietate, difuzate de-a lungul secolelor în mii de ediții. Ați auzit bine, *în mii de ediții* manuscrise și tipărite în toate culturile creștine. Regimul comunist respectiv călăii Kominterniști ai culturii noastre și slugile lor abjecte cocoțate în posturi de conducere au urât însă tot ce era teologie ortodoxă militantă; tot ce demonstra profilul creștin al poporului nostru și al culturii noastre, tot ce era legat de tradiție. Nu voi uita niciodată eforturile lui Mihai Ungheanu, ale lui Ion Coja și ale subsemnatului de a inițiа în 1979 o dezbatere în paginile revistei *Luceafărul* dedicată scriitorilor daco-romani de valoare universală. Slugoii sinistrului Gogu Rădulescu de la Comitetul Central al Partidului Comunist Român au interzis mânioși dezbaterea, trecând pe deasupra, la amenințări, întrebând ironici „ce caută popii într-o revistă literară pentru tineret?". Noi am dorit atunci să discutăm cartea marelui savant Ioan G. Coman *Scriitori bisericești din epoca străromână*, o lucrare fundamentală, publicată cu imense dificultăți și cu eforturi de-a dreptul eroice de părintele Valeriu Anania la Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române și difuzată într-un mic număr de exemplare în cercuri restrânse. N-a fost posibil. L-am blestemat atunci pe Gogu Rădulescu, pe care diverși publiciști obișnuiți ai casei lui îl puneau să le semneze articolele scrise la mai multe mâini. Pe de altă parte - în universități, în Ministerul Învățământului, în sistemul editorial valorile creștine erau omise în mod deliberat. Tocmai pentru că scriitorii teologi daco-romani de valoare universală au fost autori militanți, pătrunderea lor în conștiința noii generații a fost interzisă. Efectul acestei interdicții este teribil. Există azi așa-zișii istorici literari care se întreabă dacă scriitorii daco-romani de valoare universală trebuie să ne preocupe. Ei uită că istoria literară este o parte, doar o mică parte din istoria culturii și că, la rândul ei, istoria culturii este doar o parte din istoria generală a unui popor, că în istorie nu există hiatusuri, că românii nu au o istorie discontinuă în propria lor țară. Există goluri, într-adevăr. Dar numai în capetele pătrate, Dumnezeu să mă ierte! ale acestor pseudoistorici.

Rep.: *Este o situație greu de crezut.*

M.D.: Da, este o situație incredibilă. Sfântul Ioan Cassian, originar de la Vicus Cassianorum, un sat din mijlocul Dacie Pontice (Seythia Minor, Dobrogea românească de azi), de pe valea Casimcei, unde părinții săi de neam nobil stăpâneau o întinsă avere și unde viitorul scriitor s-a format sufletește, este studiat sau măcar amintit în orice istorie a literaturii franceze, pentru că în ultima perioadă a vieții sale a trăit la Massalia (Marseille) în sudul Galiei. În secolul trecut, Sainte Beuve se entuziasma îndeosebi de stilul artistic al operei Sfântului Ioan Cassian. Nu veți găsi însă numele Sfântului Ioan Cassian în nici o istorie a literaturii române pentru liceele din România. Aethicus Histricus l-a influențat prin celebra sa *Cosmografie* pe marele scriitor hispano-roman Isidor de Sevilla. Dar în timp ce Isidor de Sevilla este studiat în liceele din Spania, strămoșul nostru Aethicus Histricus - nu. Exemplele ar putea fi înmulțite. Holocaustul culturii române înfăptuit de călăii Kominternului și de slugile lor sângeroase cocoțate în posturi de conducere în toate instituțiile țării, multe din aceste slugi devenite brusc europeniste, elitiste, militante pentru estetism sau pentru mai știu eu ce, s-a realizat nu numai prin lichidarea fizică sistematică a unor mari savanți, scriitori sau artiști ci și prin persecutarea unor științe, arte, opere sau chiar epoci întregi de cultură. Ura acestor fiare cu chip omenesc a urmărit îndeosebi tot ceea ce era valoare națională, tradițională, istorică și creștină ortodoxă. Simplul fapt că poporul nostru a avut atâția autori de geniu în epoca Sfintelor Sinoade Ecumenice, când dogma hristologică a căpătat o formulare solemnă și când, s-a decis de fapt, profilul spiritual creștin al întregii Europe îi supăra rău pe călăii și pe manipulatorii culturii române. Pe unii îi mai supără și acum.

A consemnat
Sandra CRISTEA

(Va urma)